

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Raport

privind starea învățământului

superior din România

2018 – 2019

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3
CAPITOLUL I. Analiza sistemului de învățământ superior din perspectiva indicatorilor de bază.....	4
CAPITOLUL II. Acțiuni relevante și rezultate obținute în anul universitar 2018-2019.....	29
CAPITOLUL III. Direcții și priorități de dezvoltare ale învățământului superior 2020.....	60
ANEXĂ.....	65

INTRODUCERE

Raportul privind starea învățământului superior din România pentru anul universitar 2018-2019 prezintă o analiză statistică realizată pe baza unui set de indicatori de bază, incluși în Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE). SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Eurostat, OECD, UNESCO, Banca Mondial) și include o parte a indicatorilor-int specifice obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Capitolul I, realizat de către Institutul de Științe ale Educației, prezintă situația înregistrată în sistemul de învățământ universitar în anul 2018-2019, din perspectiva următoarelor dimensiuni: participarea la educație; rezultatele studenților; resursele umane.

La calcularea valorilor indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale, puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică și de Ministerul Educației și Cercetării. În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului universitar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2018-2019. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an universitar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2017-2018.

Capitolul II și III sunt realizate prin contribuțiile departamentelor MEC și ale instituțiilor direct subordonate/coordonate cu atribuții în domeniul învățământului superior. Direcția Generală Management Strategic a coordonat activitățile de elaborare a Raportului, analizând și corelând datele și contribuțiile departamentelor cu politicile publice naționale și europene.

CAPITOLUL I. Analiza sistemului de învățământ superior din perspectiva indicatorilor de bază

1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior

La nivelul anului 2018/2019, sistemul național de învățământ superior cuprindea 92 de instituții de învățământ superior, în cadrul cărora funcționau 545 facultăți. Învățământul de stat reprezintă 60% dintre instituțiile de învățământ superior și 74% din totalul facultăților.

Distribuția instituțiilor de învățământ superior pe forme de proprietate evidențiază următoarele date pentru anul universitar 2018-2019: 55 de instituții de învățământ superior de stat și 37 de instituții de învățământ superior particulare (acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu)¹, cu 406 de facultăți de stat și 139 facultăți de particulare². Ponderea cea mai ridicată a instituțiilor de învățământ superior și a studenților se înregistrează în municipiul București, care cuprinde peste un sfert (29,2%) dintre facultăți și aproape o treime (31,3%) dintre studenți.

Tabelul 1. Rețeaua sistemului național de învățământ superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019**
Nr. instituții de învățământ superior (acreditate și autorizate provizoriu), din care:	108	107	103	101	98	96	93	92
- de stat	56	55	55	55	55	55	55	55
- particular	52	52	48	46	43	41	38*	37
Nr. facultăți, din care:	614	596	590	583	567	515	508	545
- de stat	410	405	405	403	409	372	372	406
- particular	204	191	185	180	158	143	136	139

Sursa: ¹ HG 140/2017, cu modificările și completările ulterioare; ² Învățământ Superior. Raport UEFISCDI 2017-2018.

* include și instituțiile autorizate și sunt excluse cele în lichidare

** Date INS, 2019.

Numărul total de universități și facultăți înregistrează un trend descendent în perioada analizată, situație determinată, în primul rând, de scăderea numărului de universități și facultăți particulare, concomitent cu pstrarea, în aproximativ aceiași parametri, a rețelei de învățământ superior de stat.

De asemenea, trendul descendent înregistrat de numărul instituțiilor de învățământ superior se corelează cu **tendențele înregistrate la nivelul efectivilor de studenți**. Astfel, numărul de studenți înscriși în învățământul superior de licență a scăzut semnificativ în ultimii ani.

În anul universitar 2018-2019 s-au înregistrat cele mai reduse efective de studenți în învățământul de licență (402,7 mii de studenți) – în condițiile în care a ieșit din sistemul de învățământ generația de copii care au avut debutul școlar în 2003-2004, concomitent la 6 și 7 ani.

Tabelul 2. Numărul de studenți înscriși în învățământul superior de licență (mii)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Nr. studenți în învățământul de licență, din care:	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2	402,7
- de stat	399,5	364,9	354,0	345,3	351,5	350,1	352,3	348,5
- particular	140,4	99,7	79,2	65,9	59,2	55,5	55,9	54,2

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

¹ HG nr. 376/2016, cu modificările și completările ulterioare.

² Învățământ Superior. Raport UEFISCDI 2016-2017.

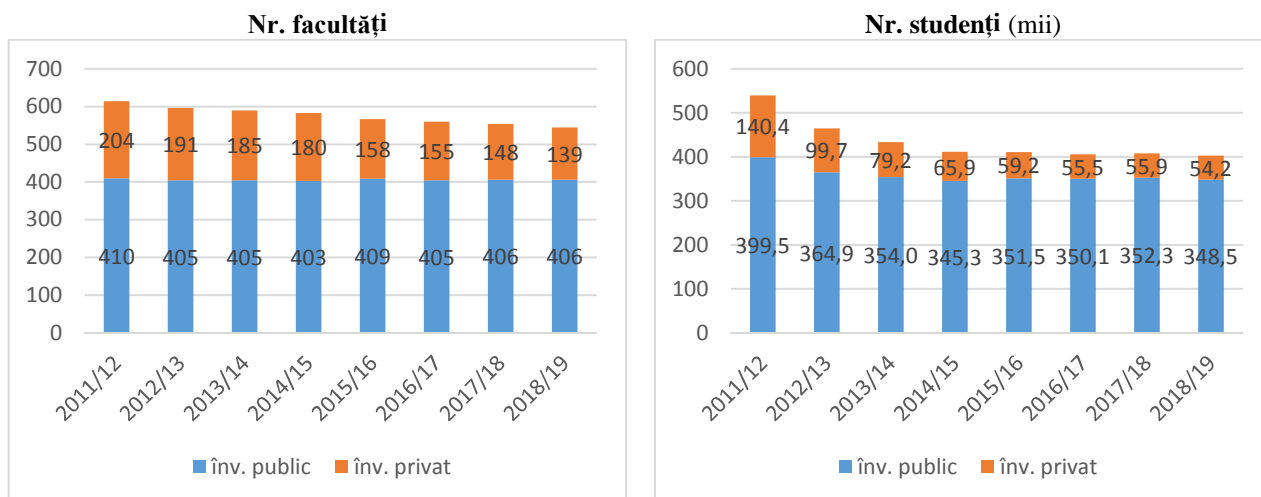

Figura 1. Evoluția numărului de facultăți și a numărului de studenți înscriși în învățământul superior de licență
(Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019)

Informațiile privind **distribuția teritorială a instituțiilor de învățământ superior** evidențiază asigurarea unui acces deschis la educația de nivel superior. În anul universitar 2018-2019, rețeaua națională de învățământ superior acoperea municipiul București și 36 de județe. Nu există facultăți în județele Botoșani, Giurgiu, Ialomița, Tulcea și Vaslui.

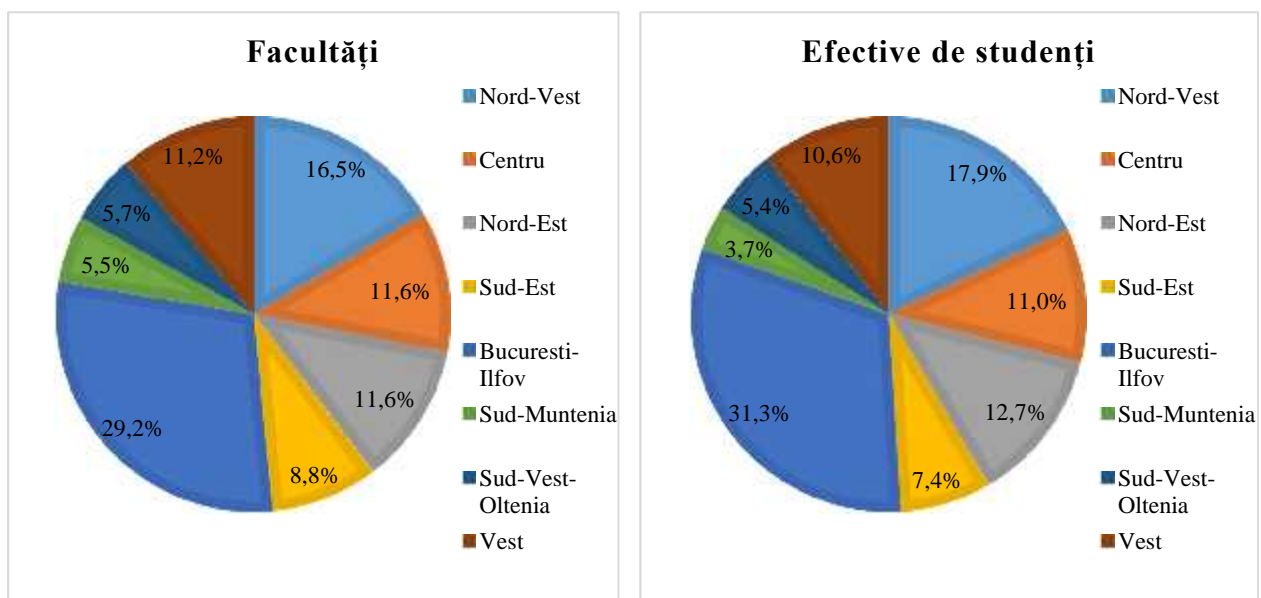

Figura 2. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a facultăților și a studenților cuprinși în învățământul superior de licență, în anul universitar 2018-2019
(Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2019)

2. Participarea la învățământul superior

2.1. Evoluția efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior

În anul universitar 2018/2019, în sistemul de învățământ superior din România au fost înmatriculate 533,7 mii de persoane (efective în scădere față de anul anterior). O pondere de 87,7% dintre acestea erau înscrise în instituții de învățământ superior de stat și 12,3% în învățământul particular. Șapte din zece persoane din învățământul superior de stat și opt din cele din învățământul superior particular urmau programe de studii universitare de licență.

• Context demografic

În ultimii ani, se constată **tendințe demografice negative** în ceea ce privește populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului superior, înregistrându-se scăderi la majoritatea grupelor de vârstă, cu prioritate la vârstele de 21, 22, 23 și 24 de ani. Evoluția demografică reprezintă unul dintre factorii care influențează fluctuația efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior.

Tabelul 3. Evoluția populației rezidente în România (mii)

Vârsta	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
18 ani	221,4	223,6	220,9	213,8	213,0	215,6	215,7	213,8
19 ani	224,4	221,4	221,5	219,9	213,1	211,7	214,0	211,0
20 ani	229,1	224,7	219,1	220,3	218,5	210,3	208,6	208,4
21 ani	261,7	239,3	222,4	217,8	218,4	214,9	205,8	203,4
22 ani	287,6	269,4	237,3	221,2	215,5	214,6	210,2	200,3
23 ani	291,7	288,6	267,5	235,9	218,5	211,5	209,9	204,4
24 ani	290,8	290,2	287,0	265,8	232,2	213,9	206,1	203,8
25-29 ani	1.306,9	1.326,6	1.368,6	1.399,2	1.388,9	1.320,4	1.248,7	1.163,0
30-34 ani	1.522,8	1.485,7	1.424,7	1.367,7	1.325,4	1.299,3	1.303,8	1.333,5
35+	11.659,3	11.676,6	11.751,9	11.810,1	11.853,3	11.880,0	11.880,0	11.866,8

Sursa: Baza de date privind populația rezidentă din România la data de 1 iulie, INS, 2012-2019.

• Context educațional

În anul universitar 2018/2019, în instituțiile de învățământ superior din România erau înmatriculate **533,7 mii de persoane**, cu aproximativ 5 mii de persoane mai puțin decât în anul universitar precedent. Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în anul 2018/2019, 75,4% urmau programe de studii universitare de licență, 20,3% – programe de studii universitare de masterat, 3,8% – programe de studii universitare de doctorat, iar 0,5% – programe de studii postuniversitare.

Tabelul 4. Numărul persoanelor înscrise în învățământul superior, pe programe de studii (mii)

	Total	Programe de studii				Ponderea studenților din licență (din total înscriși)
		Licență	Masterat	Doctorat	Programe postuniversitare	
2013/2014						
Total	578.725	433.234	114.254	20.011	11.226	74,9%
- de stat	485.168	353.988	101.175	19.792	10.213	73,0%
- particular	93.557	79.246	13.079	219	1.013	84,7%

2014/2015						
Total	541.653	411.229	107.092	18.777	4.555	75,9%
- de stat	464.149	345.336	95.860	18.513	4.440	74,4%
- particular	77.504	65.893	11.232	264	115	85,0%
2015/2016						
Total	535.218	410.697	104.739	17.156	2.626	76,7%
- de stat	465.012	351.450	94.129	16.971	2.462	75,6%
- particular	70.206	59.247	10.610	185	164	84,4%
2016/2017						
Total	531.586	405.638	103.827	19.154	2.967	76,3%
- de stat	464.642	350.149	92.838	18.885	2.770	75,4%
- particular	66.944	55.489	10.989	269	197	82,9%
2017/2018						
Total	538.871	408.179	106.358	19.753	4.581	75,7%
- de stat	471.376	352.299	95.436	19.563	4.078	74,7%
- particular	67.495	55.880	10.922	190	503	82,8%
2018/2019						
Total	533.749	402.696	108.136	20.416	2.501	75,4%
- de stat	467.931	348.517	96.979	20.104	2.331	74,5%
- particular	65.818	54.179	11.157	312	170	82,3%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2014-2019.

Evoluțiile efectivelor de studenți au fost diferite în învățământul de stat și în cel particular. Astfel, în intervalul analizat, ponderea studenților înscriși la nivelul de licență din totalul efectivelor cuprinse în învățământul superior a crescut ușor în învățământul de stat (de la 73% la 74,5%) și a scăzut în învățământul particular (de la 84,7% la 82,3%), comparativ cu anul universitar 2013 – 2014.

Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în 2018-2019, 87,7% urmau programe de studii în instituții de stat și 12,3% în învățământul particular. Reducerea numărului de înmatriculați este vizibilă atât în instituțiile de învățământ superior de stat (de la 485,2 mii în 2013 la 467,9 mii în 2018), cât și în cele particulare (de la 93,6 mii în 2013 la 65,8 mii în 2018).

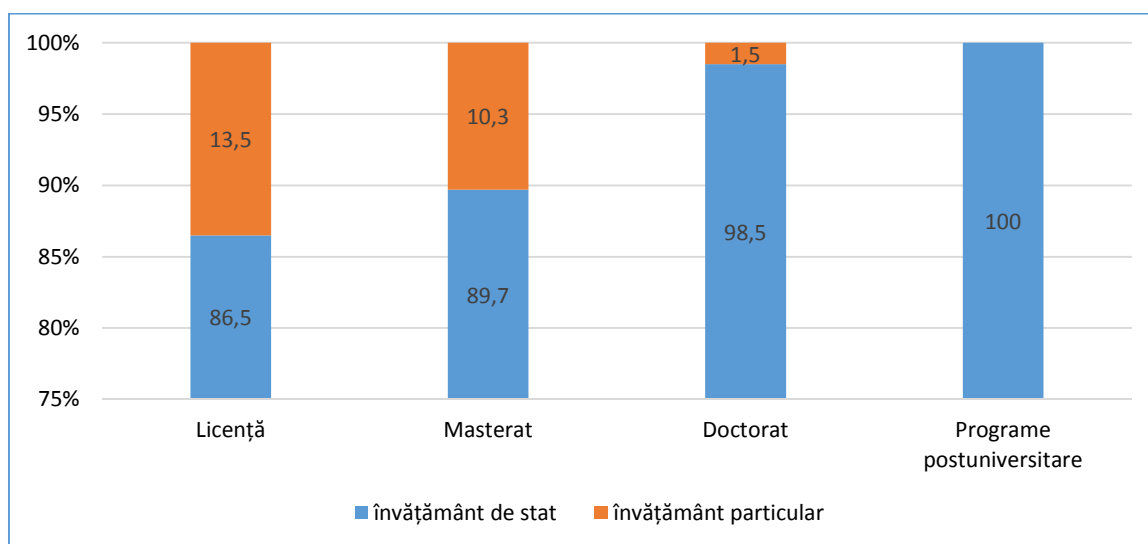
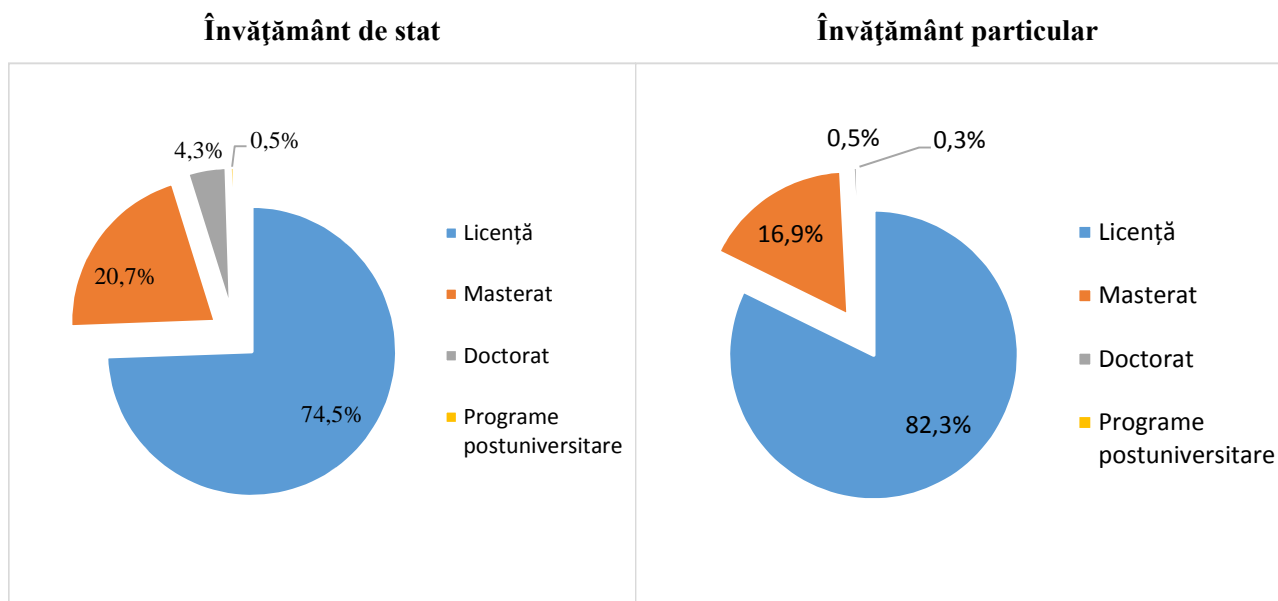

Figura 3. Distribuția persoanelor înscrise în învățământul superior, pe programe de studii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2018-2019 (%)

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2019.

2.1.1. Ciclul I – studii universitare de licență

Efectivele de studenți înscriși la studii universitare de licență au scăzut constant în ultimii ani. Numărul studenților înscriși la acest nivel de studiu, în anul 2018-2019, a fost de 402,7 mii de studenți, în scădere față de anul precedent. Scăderea numărului de înmatriculări este mai pronunțată în instituțiile de învățământ superior particulare, comparativ cu cele de stat.

Tabelul 5. Evoluția numărului de studenți înscriși la programe de studii universitare de licență (mii)

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Număr total de studenți înscriși la învățământul superior	871,8	705,3	578,7	541,7	535,2	531,6	538,9	533,7
Număr studenți înscriși la programe de studii universitare de licență	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2	402,7

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

Scăderea numărului de înmatriculări de la un an la altul a fost determinată de un complex de factori: ponderi mai reduse de absolvenți de liceu care au promovat examenul de bacalaureat; număr mai mic de persoane care aleg să urmeze simultan mai mult de un program de studii universitare (spre deosebire de anii anteriori); scăderea demografică a populației de vârstă teoretică de școlarizare la acest nivel de studii (19-23 de ani).

Alte posibile cauze care au condus la scăderea drastică a numărului de studenți sunt rata crescută de pierdere timpurie a sistemului educațional preuniversitar și fenomenul migrației externe, care afectează dimensiunea coortei ce poate să ajungă la acest nivel educațional.

Dorința de a intra mai rapid pe piața muncii și creșterea ofertei de tipuri de programe în învățământul postliceal, pe fondul menținerii condițiilor de acces, necondiționat de promovarea examenului de bacalaureat al absolvenților de liceu, este un alt posibil factor care a influențat scăderea efectivelor de studenți în favoarea învățământului postliceal. Comparativ cu învățământul superior,

evoluția acestui nivel de învățământ a cunoscut o creștere spectaculoasă, atrăgând de la un an la altul din ce în ce mai mulți beneficiari din numărul total al absolvenților de liceu.

- **Efective de studenți, pe forme de învățământ**

Din numărul total al studenților înscriși la studii universitare de licență, o pondere amplă de **peste 90% sunt înscriși la forma cu frecvență**, peste 6% sunt cuprinși în învățământul la distanță, iar aproape 4% în cel cu frecvență redusă.

Analiza evoluției de la un an la altul a efectivelor de studenți înscriși la studii universitare de licență a evidențiat o creștere a opțiunilor pentru programe de studii cu frecvență (de la 82% în anul universitar 2011-2012 la 90,1% în anul universitar 2018-2019). Concomitent, ponderile celor înscriși în învățământul cu frecvență redusă, respectiv în cel deschis la distanță s-au redus în intervalul analizat (de la 8,6% la 3,8%, respectiv de la 9,3% la 6,1%).

Tabelul 6. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de organizare a programelor de studii

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Număr								
Total studenți, din care:	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696
- în învățământul cu frecvență	442.613	401.099	381.944	367.376	370.939	366.843	367.336	362.868
- în învățământul seral	592	439	260	144	26	0	0	0
- în învățământul cu frecvență redusă	46.628	26.346	20.519	17.113	15.644	15.297	15.074	15.105
- în învățământul deschis la distanță	50.019	36.708	30.511	26.596	24.088	23.498	25.769	24.723
Pondere (%)								
Total studenți, din care:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- în învățământul cu frecvență	82,0	86,3	88,2	89,3	90,3	90,4	90,0	90,1
- în învățământul seral	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- în învățământul cu frecvență redusă	8,6	5,7	4,7	4,2	3,8	3,8	3,7	3,8
- în învățământul deschis la distanță	9,3	7,9	7,0	6,5	5,9	5,8	6,3	6,1

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

- **Efective de studenți, pe forme de proprietate**

Diminuarea de la un an la altul a efectivelor de studenți din ciclul de licență s-a manifestat diferit, în funcție de forma de proprietate.

Scăderile cele mai ample s-au înregistrat în special la nivelul învățământului superior particular. Astfel, dacă în anul universitar 2011-2012 ponderea studenților care frecventau studii universitare de licență din învățământul particular era de 26% din totalul studenților din România, în anul 2018-2019 valoarea indicatorului a ajuns la 13,5% – cu valori relativ constante în ultimii trei ani universitari.

În mod firesc, la nivelul învățământului de stat s-a înregistrat o situație inversă, valoarea crescând de la 74% în 2011-2012 la 86,5% în 2018-2019. Ca și în cazul situației precedente, ponderea pentru această formă de proprietate s-a menținut constantă în ultimii trei ani, la puțin peste 86%.

În cifre, scderea efectivelor din ultimii opt ani a fost de aproape 100.000 studenți în învățământul particular și de aproximativ 50.000 studenți în învățământul de stat.

Tabelul 7. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Număr								
Total	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696
- de stat	399.464	364.916	353.988	345.336	351.450	350.149	352.299	348.517
- particular	140.388	99.676	79.246	65.893	59.247	55.489	55.880	54.179
Pondere (%)								
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- de stat	74,0	78,5	81,7	84,0	85,6	86,3	86,3	86,5
- particular	26,0	21,5	18,3	16,0	14,4	13,7	13,7	13,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

• **Efective de studenți, în funcție de țara de proveniență**

În funcție de țara de proveniență, datele pentru anul universitar 2018-2019 arată astfel: **93,7% din totalul studenților înscriși la studii universitare de licență erau români**, iar 6,3% erau studenți străini. Comparativ cu anii anteriori, ponderea studenților străini este în continuare scăzută, atât per total, cât și în învățământul de stat.

Tabelul 8. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, în funcție de țara de origine, pe forme de proprietate

	Număr studenți			Ponderea în funcție de țară (%)	
	Total	Studenți români	Studenți străini	Studenți români	Studenți străini
2014/2015					
Total	411.229	389.545	21.684	94,7%	5,3%
- de stat	345.336	326.105	19.231	94,4%	5,6%
- particular	65.893	63.440	2.453	96,3%	3,7%
2015/2016					
Total	410.697	388.110	22.587	94,5%	5,5%
- de stat	351.450	330.873	20.577	94,1%	5,9%
- particular	59.247	57.237	2.010	96,6%	3,4%
2016/2017					
Total	405.638	381.952	23.686	94,2%	5,8%
- de stat	350.149	328.593	21.556	93,8%	6,2%
- particular	55.489	53.359	2.130	96,2%	3,8%
2017/2018					
Total	408.179	383.364	24.815	93,9%	6,1%
- de stat	352.299	329.531	22.768	93,5%	6,5%
- particular	55.880	53.833	2.047	96,3%	3,7%
2018/2019					
Total	402.696	377.370	25.326	93,7%	6,3%
- de stat	348.517	325.138	23.379	93,3%	6,7%
- particular	54.179	52.232	1.947	96,4%	3,6%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

• **Efective de studenți, pe domenii de studii (profiluri de studii/grupe de specializări) și durata programelor de studii**

Compatibilizarea domeniilor de studii la nivel european a constituit unul din principalele obiectivele ale procesului Bologna. În scopul flexibilizării accesului la programele de studii, asigurării mobilității studenților și forței de muncă calificate în plan național și european, începând cu anul 2014, raportările statistice la nivel european utilizează grupe de specializări, în conformitate cu *International Standard Classification of Education: Fields of Education detailed levels (ISCED-*

F 2013). La această nouă referință, s-a aliniat și sistemul de indicatori gestionați de Institutul Național de Statistică din România, care, începând cu anul 2014/2015, a trecut de la monitorizarea distribuției studenților pe profiluri de studii la analiza distribuției acestora pe **grupe de specializări**.

Analiza, la nivelul ultimilor cinci ani universitari, a distribuției studenților pe grupe de specializări evidențiază creșteri ușoare ale ponderilor studenților (din totalul studenților de la ciclul licență) la specializările *Științele educației și asistență socială, Tehnologiile informației și comunicațiilor, Științe sociale, jurnalism și informații, Științele educației și Servicii*, concomitent cu scăderi ușoare la specializările *Afaceri, administrație și drept, Științe naturale, matematică și statistică, Inginerie, prelucrare și construcții, Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare*.

Distribuția studenților pe grupe de specializări necesită corelarea cu numărul de ani de studii diferit de la o grupă de specializare la alta. Astfel, conform procesului Bologna, studiile universitare de licență cu frecvență corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile (ECTS), respectiv unui număr de 60 de credite de studii transferabile pe an de studiu, pentru 3-4 ani de studiu (4 ani revenind studiilor din domeniile *științe inginerești, științe juridice și Teologie pastorală*). Pentru anumite profesii (din domeniile *medicină-farmacie și arhitectură*), ciclul I și ciclul II de studii universitare sunt oferite comasat, într-un program unitar de studii universitare cu o durată cuprinsă între 5 și 6 ani, la formă cu frecvență, diplomele obținute fiind, în unele cazuri, echivalente diplomei de master.

Distribuția numărului de studenți pe grupe de specializări și pe ani de studii este detaliată în cele ce urmează.

Tabelul 9. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F) și pe ani de studii

An universitar	Nr. studenți	% pe specializări	% pe ani de studii							
			Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2014/2015										
Total	411.229	100	100	0,1	30,0	26,8	26,3	12,7	2,3	1,7
Științele educației	10.809	2,6	100	0,0	36,7	32,0	31,3	0,0	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	35.079	8,5	100	1,5	34,4	29,6	29,0	5,1	0,3	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	30.993	7,5	100	0,0	36,3	31,7	32,0	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	104.416	25,4	100	0,0	31,0	28,1	31,6	9,3	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistic	19.632	4,8	100	0,0	35,2	29,9	28,6	6,3	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.034	6,6	100	0,0	32,4	28,4	24,5	14,6	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	86.463	21,0	100	0,0	27,5	24,5	21,4	24,4	1,0	1,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	21.134	5,1	100	0,0	27,9	24,5	21,5	20,3	2,9	3,0
Științe sociale și asistență socială	60.985	14,8	100	0,0	21,9	20,7	20,4	15,1	12,9	8,9
Servicii	14.684	3,6	100	0,0	36,0	31,4	27,1	5,4	0,0	0,0
2015/2016										
Total	410.697	100	100	0,2	32,3	25,4	25,6	12,3	2,3	1,9
Științele educației	11.977	2,9	100	0,0	36,5	32,6	30,9	0,1	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	35.541	8,7	100	1,9	36,5	27,7	29,1	4,7	0,2	0,0

Științe sociale, jurnalism și informații	32.493	7,9	100	0,0	40,1	29,3	30,6	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	96.550	23,5	100	0,0	35,1	26,8	29,0	9,1	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistic	18.956	4,6	100	0,0	37,8	27,6	28,9	5,7	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	25.631	6,2	100	0,0	34,9	28,0	25,0	12,2	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	89.741	21,9	100	0,0	29,9	23,0	21,8	23,6	0,8	1,0
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	20.835	5,1	100	0,0	28,0	23,6	22,3	20,2	3,1	2,8
Sănătate și asistență socială	64.221	15,6	100	0,0	22,2	20,4	19,8	15,2	12,6	9,8
Servicii	14.752	3,6	100	0,1	36,6	29,1	28,7	5,6	0,0	0,0
2016/2017										
Total	405.638	100	100	0,2	30,5	27,6	24,9	12,5	2,4	2,0
Științele educației	12.450	3,1	100	0,0	36,2	32,1	31,5	0,2	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	34850	8,6	100	2,0	34,4	30,6	27,8	5,0	0,2	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	31.637	7,8	100	0,0	38,5	32,4	29,1	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	96.199	23,7	100	0,0	34,3	29,4	27,7	8,5	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistic	16.809	4,1	100	0,0	35,1	31,0	28,7	5,2	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.513	6,8	100	0,0	32,0	30,2	24,9	12,9	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	85.743	21,1	100	0,0	26,5	25,8	21,3	24,8	0,7	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	20.478	5,0	100	0,0	25,4	24,2	22,2	22,2	2,9	3,1
Sănătate și asistență socială	64.806	16,0	100	0,0	21,6	21,0	19,8	14,6	12,9	10,1
Servicii	15.153	3,7	100	0,1	35,0	30,9	27,1	7,0	0,0	0,0
2017/2018										
Total	408.179	100	100	0,2	31,5	25,7	26,3	11,9	2,3	2,0
Științele educației	11.988	2,9	100	0,0	36,7	32,1	31,0	0,2	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	35.071	8,6	100	2,5	35,1	28,4	29,1	4,7	0,2	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	33.450	8,2	100	0,0	39,4	30,3	30,4	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	97.363	23,9	100	0,0	36,0	27,7	28,5	7,8	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistic	16.733	4,1	100	0,0	35,8	27,4	31,5	5,3	0,0	0,0
Tehnologiile informației și comunicațiilor	28.815	7,1	100	0,0	31,6	27,6	28,6	12,1	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	83.448	20,4	100	0,0	27,5	22,9	23,8	24,3	0,7	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.945	4,9	100	0,0	26,9	22,3	22,7	21,7	3,4	3,0
Sănătate și asistență socială	65788	16,1	100	0,0	22,4	20,1	20,1	14,4	12,4	10,4
Servicii	15.578	3,8	100	0,0	35,6	29,0	29,0	6,4	0,0	0,0
2018/2019										
Total	402.696	100	100	0,1	30,9	26,8	25,0	12,8	2,4	2,0
Științele educației	12.082	3,0	100	0,0	36,3	32,4	31,3	0,0	0,0	0,0
Arte și științe umaniste	34.107	8,5	100	1,4	35,1	29,5	28,7	5,1	0,2	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	32.942	8,2	100	0,1	38,2	31,8	29,8	0,0	0,0	0,0
Afaceri, administrație și drept	96.422	23,9	100	0,0	35,1	29,5	27,5	7,8	0,0	0,0
Științe naturale, matematică și statistic	15.696	3,9	100	0,0	35,6	28,8	29,6	6,0	0,0	0,0

Tehnologiile informației și comunicațiilor	29.459	7,3	100	0,0	30,3	28,7	27,1	14,0	0,0	0,0
Inginerie, prelucrare și construcții	81.479	20,2	100	0,0	26,5	23,6	21,1	27,2	0,8	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.000	4,7	100	0,0	25,3	23,2	21,1	23,2	3,7	3,5
Sănătate și asistență socială	65.799	16,3	100	0,0	22,8	20,8	19,4	14,5	12,3	10,1
Servicii	15.710	3,9	100	0,0	35,9	30,5	27,6	6,0	0,0	0,0

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

Pe forme de proprietate, există o distribuție a studenților pe grupe de specializări relativ echilibrată în învățământul public, concomitent cu centrarea pe anumite domenii preponderente în învățământul superior privat. De exemplu, grupa de specializare *Afaceri, administrație și drept* cuprinde peste jumătate (57,1%) din studenții din învățământul superior privat, respectiv numai 18,8% din studenții din învățământul superior public. Alt exemplu: grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* cuprinde 22,9% din studenții din învățământul superior public, respectiv numai 2,8% din studenții din învățământul superior privat. Grupele de specializări foarte slab reprezentate în învățământul privat sunt *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* și *Științe naturale, matematică și statistică* (fiecare cuprinzând sub 1% dintre studenți).

Tabelul 10. Numărul studenților înscriși în învățământul superior de licență pe grupe de specializări și forme de proprietate, 2018/2019

	Număr		%	
	De stat	Particular	De stat	Particular
Total	348.517	54.179	100,0	100,0
Științele educației	10.707	1.375	3,1	2,5
Arte și științe umaniste	31.708	2.399	9,1	4,4
Științe sociale, jurnalism și informații	25.991	6.951	7,5	12,8
Afaceri, administrație și drept	65.473	30.949	18,8	57,1
Științe naturale, matematică și statistică	15.252	444	4,4	0,8
Tehnologiile informației și comunicațiilor	26.589	2.870	7,6	5,3
Inginerie, prelucrare și construcții	79.969	1.510	22,9	2,8
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	18.551	449	5,3	0,8
Sănătate și asistență socială	60.467	5.332	17,3	9,8
Servicii	13.810	1.900	4,0	3,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2019.

2.1.2. Ciclu II – studii universitare de master

În ultimii ani universitari s-au generalizat programele de studii universitare de master (Bologna – ciclul II) la nivelul întregului sistem de învățământ superior. În anul universitar 2018-2019, ciclul de studii universitare de master a cuprins 108,1 de mii de studenți, în creștere (cu 1.778 de persoane) față de anul anterior. Pentru programul de master, există unele grupe de specializări suprasolicitate, iar altele mai puțin căutate de studenți.

Tabelul 11. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de masterat

An universitar	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Număr studenți înscriși în învățământul superior	541.653	535.218	531.586	538.871	533.749
Număr studenți înscriși la studii universitare de master	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

În Effective de studenți înscriși la studii universitare de master, pe forme de proprietate

Aproape 90% dintre studenții înscriși la studiile universitare de master sunt incluși în învățământul de stat și numai 10% în învățământul particular; aceleași ponderi s-au păstrat pe parcursul ultimilor ani universitari.

Tabelul 12. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de master, pe forme de proprietate

Forme de proprietate	Număr					Pondere (%)				
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	100,0	100,0	100,0	100	100
- de stat	95.860	94.129	92.838	95.436	96.979	89,5	89,9	89,4	89,7	89,7
- particular	11.232	10.610	10.989	10.922	11.157	10,5	10,1	10,6	10,3	10,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

În Effective de studenți înscriși la studii de master, pe grupe de specializări

Distribuția studenților din programele de tip masterat pe cele 10 grupe de specializări de bază evidențiază, la nivelul anului 2018-2019, ponderi mai ample la unele grupe de specializări precum: *Afaceri, administrație și drept* (27,2%); *Inginerie, prelucrare și construcții* (22,5%). Ponderi ridicate se înregistrează și în rândul specializărilor *Științe sociale, jurnalism și informații* (11,2%) și *Arte și științe umaniste* (9,8%). Cele mai mici ponderi se observă la *Sănătate și asistență socială* (3,2%), *Științele educației* (3,7%) și *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (3,8%).

Tabelul 13. Evoluția numărului de studenți înscriși la studiile de master, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F), perioada 2014-2016

	Număr					%				
	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Științele educației	2.422	3.257	3.822	4.055	4.044	2,3	3,1	3,7	3,8	3,7
Arte și științe umaniste	11.280	10.535	10.462	10.549	10.636	10,5	10,1	10,1	9,9	9,8
Științe sociale, jurnalism și informații	12.777	12.420	11.778	12.162	12.139	11,9	11,9	11,3	11,4	11,2
Afaceri, administrație și drept	31.092	29.973	28.803	28.756	29.359	29,0	28,6	27,7	27,0	27,2
Științe naturale, matematică și statistic	7.432	6.700	6.242	6.331	6.297	6,9	6,4	6,0	6,0	5,8

Tehnologiile informației și comunicațiilor	7.067	6.299	6.574	6.950	7.379	6,6	6,0	6,3	6,5	6,8
Inginerie, prelucrare și construcții	23.741	23.907	23.899	24.318	24.324	22,2	22,8	23,0	22,9	22,5
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	3.967	4.027	4.230	4.143	4.146	3,7	3,8	4,1	3,9	3,8
Sănătate și asistență socială	2.023	2.120	2.662	2.973	3.468	1,9	2,0	2,6	2,8	3,2
Servicii	5.291	5.501	5.355	6.121	6.344	4,9	5,3	5,2	5,8	5,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

Pe forme de proprietate, se remarcă distribuții relativ echilibrate în învățământul public, comparativ cu existența unor domenii preponderente la nivelul învățământului superior privat. Astfel, 62% dintre studenții din programele de master private sunt înscriși la grupa de specializare *Afaceri, administrație și drept*, comparativ cu doar 23% dintre cei din învățământul de stat, aflați la aceeași specializare. Comparativ cu învățământul privat, cele mai mari diferențe în favoarea celui public se observă în următoarele grupe: *Inginerie, prelucrare și construcții* (24,8% față de 2%), *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (4,3% față de 0,2%).

Tabelul 14. Numărul studenților înscriși la studii universitare de master, pe grupe de specializări și forme de proprietate, 2018-2019

	Număr		%	
	De stat	Particular	De stat	Particular
Total	96.979	11.157	100,0	100,0
Științele educației	3.805	239	3,9	2,1
Arte și științe umaniste	10.245	391	10,6	3,5
Științe sociale, jurnalism și informații	9.796	2.343	10,1	21,0
Afaceri, administrație și drept	22.428	6.931	23,1	62,1
Științe naturale, matematică și statistică	6.137	160	6,3	1,4
Tehnologiile informației și comunicațiilor	7.050	329	7,3	2,9
Inginerie, prelucrare și construcții	24.096	228	24,8	2,0
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4.128	18	4,3	0,2
Sănătate și asistență socială	3.399	69	3,5	0,6
Servicii	5.895	449	6,1	4,0

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2019.

2.1.3. Ciclu III – studii universitare de doctorat

La nivelul anului universitar 2018-2019, peste 20 mii de persoane erau înscrise la programe de studii universitare de doctorat.

În anul universitar 2018/2019, un număr de **20.380 de persoane erau înscrise la studii universitare de doctorat**, în creștere cu 627 persoane față de anul precedent. Creșterea numărului de doctoranzi s-a înregistrat atât în învățământul de stat, cât și în cel particular. O pondere majoră de 99% din totalul doctoranzilor erau în învățământul de stat și numai 1% în învățământul particular.

Tabelul 15. Evoluția numărului cursanților înscriși la studii universitare de doctorat, pe forme de proprietate

Studii universitare de doctorat	
Total	18.777
- de stat	18.513
- particular	264
Total	17.156
- de stat	16.971
- particular	185
Total	19.143
- de stat	18.874
- particular	269
Total	19.753
- de stat	19.563
- particular	190
Total	20.380
- de stat	20.068
- particular	312

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

Analiza distribuției doctoranzilor pe grupe de specializări evidențiază diferențe semnificative. Astfel, procentele cele mai ridicate de doctoranzi s-au înregistrat la specializările *Inginerie, prelucrare și construcții* (27,6%) și *Științe sociale, jurnalism și informații* (20,4%). Alte specializări cu ponderi importante de studenți doctoranzi sunt *Arte și științe umaniste* (16,7%) și *Afaceri, administrație și drept* (9,8%). Cele mai mici ponderi s-au înregistrat în rândul grupelor: *Științele educației* (1,2%), *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (2,8%) și *Servicii* (3,4%).

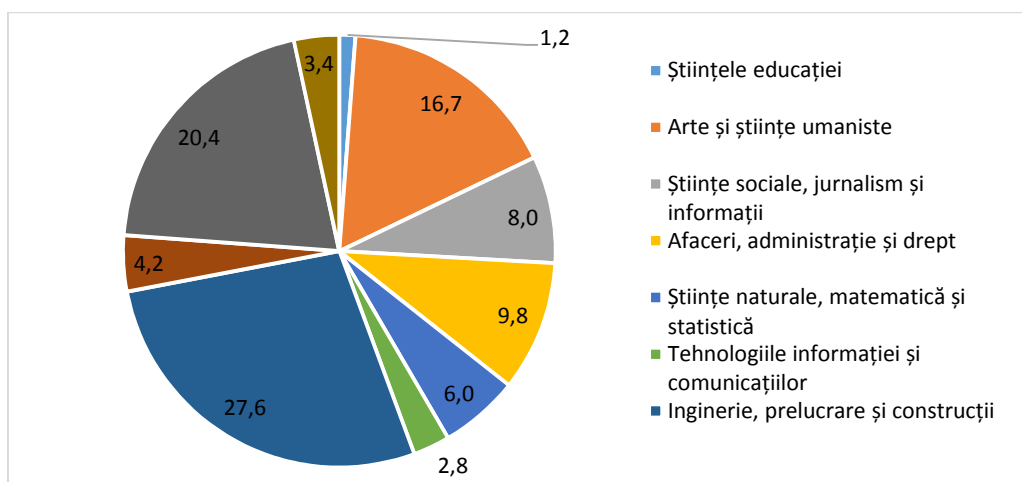

Figura 4. Distribuția cursanților înscriși la studii doctorale, pe grupe de specializări, în anul universitar 2018-2019 (%)

(Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2019)

2.1.4. Programe postuniversitare

În cadrul acestui capitol sunt prezentate **Programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare**

Pe lângă studenții înscriși la studiile universitare de master, datele statistice raportează un total de 2501 persoane participante la programe postuniversitare, în anul 2018-2019.

Programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare vizează actualizarea sau dezvoltarea unor unități de competență solicitate de standardele ocupaționale și sunt dedicate absolvenților care au finalizat cu diplomă cel puțin studiile universitare de licență sau echivalente. Numărul de persoane înscrise la acest tip de programe a fost oscilant de la un an universitar la altul, în 2018-2019 reducându-se cu peste 2 mii de persoane față de anul precedent. La nivelul anului 2018-2019, peste jumătate dintre studenții înscriși în programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare erau cuprinși în domeniul *Științele educației* (50,6%). La nivelul altor grupe de specializări, s-au înregistrat efective reduse de persoane înscrise în programe postuniversitare.

Tabelul 16. Evoluția numărului de persoane înscrise la programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F), perioada 2014-2018

	Număr					%				
	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Total	4.017	2.530	2.967	4.578	2.501	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Științele educației	859	730	794	1.591	1.266	21,4	28,9	26,8	34,8	50,6
Arte și științe umaniste	200	225	241	209	245	5,0	8,9	8,1	4,6	9,8
Științe sociale, jurnalism și informații	341	239	192	179	135	8,5	9,4	6,5	3,9	5,4
Afaceri, administrație și drept	160	62	276	458	304	4,0	2,5	9,3	10,0	12,2
Științe naturale, matematică și statistic	287	298	138	185	188	7,1	11,8	4,7	4,0	7,5
Tehnologiile informației și comunicațiilor	141	224	17	148	138	3,5	8,9	0,6	3,2	5,5
Inginerie, prelucrare și construcții	281	177	50	230	144	7,0	7,0	1,7	5,0	5,8
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	-	-	-	15	0	-	-	-	0,3	0,0
Sănătate și asistență socială	1.504	114	1.100	1.102	0	37,4	4,5	37,1	24,1	0,0
Servicii	244	461	159	461	81	6,1	18,2	5,4	10,1	3,2

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

În Programe postdoctorale și de cercetare avansată

Numărul persoanelor care urmau programe postdoctorale și de cercetare avansată a cunoscut o reducere accentuată în ultimii ani universitari; la nivelul anului 2018-2019 numai 36 de persoane erau înscrise în astfel de programe.

Tabelul 17. Evoluția numărului cursanților înscriși la programe postdoctorale și de cercetare avansată, pe forme de proprietate

Programe postdoctorale și de cercetare avansată	
Total	538
- de stat	538
- particular	0
Total	96
- de stat	96
- particular	0
Total	11
- de stat	11
- particular	0
Total	3
- de stat	3
- particular	0
Total	36
- de stat	36
- particular	0

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2019.

2.2. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentul studenților de o anumită vârstă cuprinși în învățământul universitar, din totalul populației rezidente din România de aceeași vârstă. La nivelul anului universitar 2018/2019, ratele specifice de cuprindere pe vârste au înregistrat valori destul de apropiate de cele din anul precedent.

Analiza distribuției pe vârste a studenților cuprinși în învățământul universitar de licență evidențiază scăderi ale efectivelor în cazul tuturor vârstelor, în intervalul 2011-2014. În anul universitar 2015-2016, s-au înregistrat creșteri față de anul precedent la nivelul a două grupe de vârstă, 18 ani și 19 ani, ca urmare a faptului că în acest an a intrat în sistemul de învățământ superior generația de copii care a avut debutul școlar în 2003-2004, concomitent la 6 și la 7 ani, pe fondul modificărilor legislative specifice.

La nivelul anului 2018-2019, s-au înregistrat scăderi ale efectivelor de studenți față de anul precedent, la nivelul grupelor de vârstă de 18, 19, 22, 24, 25-29. Uoare creșteri au fost la nivelul grupelor de 20, respectiv 30-34 de ani, iar la celelalte grupe s-au înregistrat valori apropiate.

Tabelul 18. Evoluția numărului de studenți participanți la învățământul universitar de licență, pe vârste

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
18 ani	18.882	16.730	14.858	12.218	20.880	18.218	18.533	16.230
19 ani	77.622	69.860	70.073	69.381	71.460	69.399	70.111	68.195
20 ani	88.495	80.599	76.235	75.320	73.464	71.630	74.253	75.635
21 ani	90.401	79.163	75.299	72.113	70.218	69.857	68.300	68.198
22 ani	69.593	60.986	55.458	51.440	48.986	48.647	49.463	46.277
23 ani	41.083	38.348	33.357	29.921	28.529	27.948	28.079	28.199
24 ani	28.505	25.147	23.842	20.556	19.360	20.766	19.423	18.634
25-29 ani	69.497	53.325	46.568	44.420	41.857	40.640	38.569	36.895
30-34 ani	19.350	15.808	14.192	13.803	13.425	14.201	15.182	16.193

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

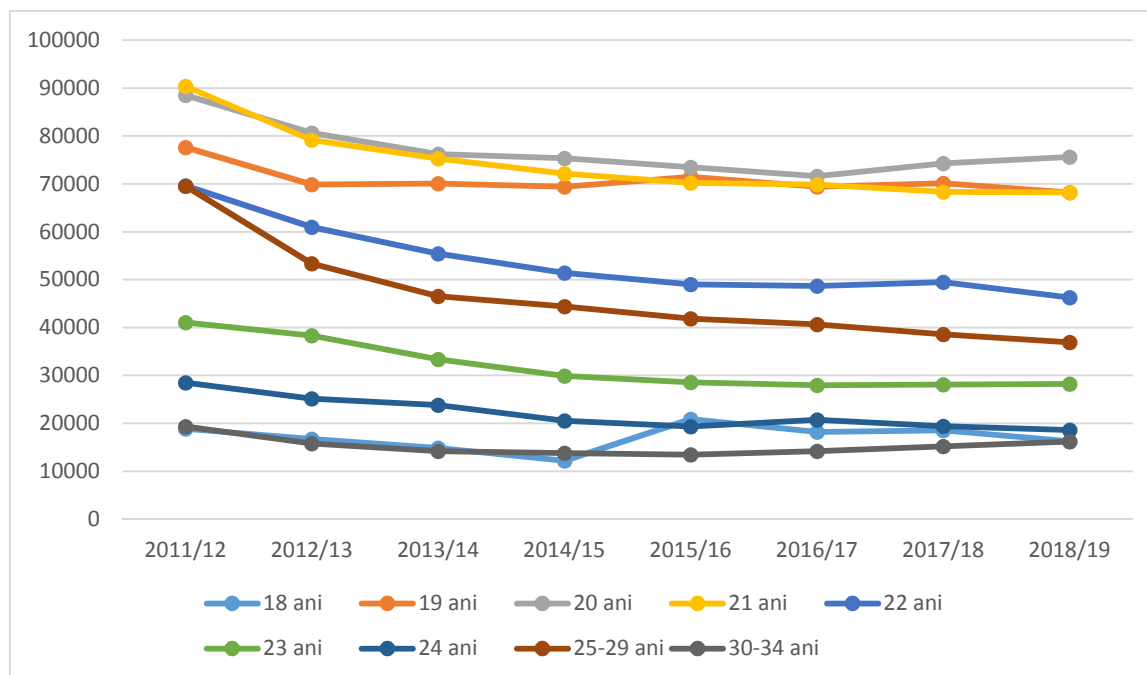

Figura 5. Distribuția numărului de studenți din învățământul universitar de licență, pe vârste
(Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019)

Rata specifică de cuprindere pe vârste reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte. Valorile acestea oferă o imagine asupra participării la învățământul universitar, cu fluctuații semnificative în funcție de grupele de vârstă și de gen.

Datele indică faptul că cele mai mari rate specifice de cuprindere se înregistrează la vârstele teoretice ale învățământului universitar (19, 20 și 21 de ani).

La nivel general, ponderea redusă a ratei specifice la nivelul populației de 18 ani evidențiază, cel mai probabil, tendința de amânare a înmatriculării în învățământul superior imediat după absolvirea liceului. Una dintre cauze este reprezentată de rata relativ scăzută de promovare a examenului de bacalaureat, fapt ce a determinat întârzierea cu cel puțin un an a accesului la învățământul universitar pentru cei declarați nepromovați.

Se evidențiază reducerea constantă a ratei specifice de cuprindere a studenților din grupele de vârstă de peste 24 de ani, fapt care subliniază nevoia asumării unor politici specifice pentru atragerea în învățământul superior a categoriilor non-tradiționale.

Tabelul 19. Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste în învățământul universitar de licență (%)

		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
18 ani	Total	8,5	7,5	6,7	5,7	9,8	8,5	8,6	7,6
	Feminin	10,3	9,0	8,0	6,7	11,7	10,6	10,7	9,2
	Masculin	6,9	6,0	5,5	4,8	8,0	6,4	6,6	6,0
19 ani	Total	34,6	31,6	31,6	31,6	33,5	32,8	32,8	32,3
	Feminin	42,1	37,4	37,4	37,2	38,8	37,9	38,3	38,5
	Masculin	27,6	26,1	26,2	26,1	28,5	27,9	27,6	26,5
20 ani	Total	38,6	35,9	34,8	34,2	33,6	34,1	35,6	36,3
	Feminin	45,4	42,3	41,1	39,8	39,1	39,1	41,2	42,8
	Masculin	32,4	29,9	28,9	28,9	28,4	29,2	30,3	30,1
21 ani	Total	34,6	33,1	33,9	33,1	32,2	32,5	33,2	33,5
	Feminin	39,4	38,3	39,8	39,2	37,1	38,3	37,9	37,8

	Masculin	30,0	28,3	28,4	27,5	27,4	27,0	28,6	29,4
22 ani	Total	24,2	22,6	23,4	23,3	22,7	22,7	23,5	23,1
	Feminin	24,7	23,5	24,5	24,1	23,9	23,1	24,5	23,5
	Masculin	23,8	21,9	22,3	22,5	21,7	22,2	22,6	22,7
23 ani	Total	14,1	13,3	12,5	12,7	13,1	13,2	13,4	13,8
	Feminin	13,9	13,1	12,5	13,1	13,1	13,1	13,2	14,3
	Masculin	14,2	13,5	12,4	12,3	13,0	13,3	13,5	13,3
24 ani	Total	9,8	8,7	8,3	7,7	8,3	9,7	9,4	9,1
	Feminin	10,0	8,6	8,2	7,5	8,6	10,0	9,7	9,2
	Masculin	9,6	8,8	8,4	7,9	8,1	9,4	9,1	9,1
25-29 ani	Total	5,3	4,0	3,4	3,2	3,0	3,1	3,1	3,2
	Feminin	5,3	3,9	3,1	2,9	2,8	2,8	2,9	3,0
	Masculin	5,4	4,2	3,7	3,4	3,2	3,3	3,2	3,3
30-34 ani	Total	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2
	Feminin	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
	Masculin	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

2.3. Rata brută de cuprindere

Rata brută de cuprindere reprezintă numărul total al studenților din țară cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, raportat la totalul populației rezidente din România la data de 1 iulie, din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior (19-23 de ani). Acest indicator măsoară accesul la învățământul superior. La nivelul anului universitar 2018-2019, rata brută de cuprindere în învățământul superior a fost de 39,2%.

După scări treptate în prima parte a intervalului analizat, rata brută de cuprindere în învățământul universitar de licență a crescut ușor în ultimii patru ani universitari, ajungând la valoarea de 39,2% în 2018-2019.

Diferența pe sexe a valorii indicatorului este semnificativă și indică un decalaj de aproximativ 7 p.p. în favoarea populației feminine.

Tabelul 20. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență (%)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Total	40,4	35,8	35,3	35,0	35,8	35,9	36,0	39,2
Feminin	44,6	39,5	39,2	38,9	39,8	39,8	39,9	43,0
Masculin	36,4	32,4	31,7	31,4	32,1	32,3	33,1	35,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019. Indicatorul a fost calculat prin raportarea numărului de studenți din țară (fără studenții străini) la populația din grupa de vârstă 19-23 de ani.

3. Rezultate ale învățării în învățământul superior

3.1. Rezultate ale studenților din învățământul universitar de licență

Din totalul de 408,2 mii de studenți înscriși la începutul anului 2017-2018 în învățământul universitar de licență, în evidențele de sfârșit de an s-au înregistrat 367,6 mii (90,1%).

La finalul anului universitar 2017-2018, situația școlară a studenților din învățământul superior de licență era următoarea:

- au promovat 347,2 mii (85,1% din cei înscriși la începutul anului); cea mai ridicată rată de promovare a fost înregistrată în cadrul învățământului de zi, respectiv în învățământul de stat;
- o pondere de 5% au fost declarați repetenți și/sau cu situația neîncheiată;

- pierderile școlare (definite ca diferența procentuală dintre efectivele de la început și cele de la sfârșit de an universitar) au reprezentat 9,9%, având valori similare în învățământul de stat și în cel particular; valoarea a crescut pe parcursul perioadei analizate.

Tabelul 21. Situația școlară a studenților din învățământul universitar de licență, pe forme de studii

	În evidență la:		Nr.		Ponderea (%) (față de nr. studenților la început de an universitar)		
	Început de an	Sfârșit de an	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Pierderi pe parcurs
2014/2015							
Număr studenți	411.229	376.240	349.206	27.034	84,9	6,6	8,5
• învățământ cu frecvență zi	367.376	336.949	314.648	22.301	85,6	6,1	8,3
• învățământ cu frecvență seral	144	134	105	29	72,9	20,1	6,9
• învățământ cu frecvență redusă	17.113	15.817	13.434	2.383	78,5	13,9	7,6
• învățământ la distanță	26.596	23.340	21.019	2.321	79,0	8,7	12,2
- de stat	345.336	315.152	294.657	20.495	85,3	5,9	8,7
- particular	65.893	61.088	54.549	6.539	82,8	9,9	7,3
2015/2016							
Număr studenți	410.697	374.800	347.396	27.404	84,6	6,7	8,7
• învățământ cu frecvență zi	370.939	339.949	316.294	23.655	85,3	6,4	8,4
• învățământ cu frecvență seral	26	18	1	17	3,8	65,4	30,8
• învățământ cu frecvență redusă	15.644	13.760	12.236	1.524	78,2	9,7	12,0
• învățământ la distanță	24.088	21.073	18.865	2.208	78,3	9,2	12,5
- de stat	35.1450	319.330	298.017	21.313	84,8	6,1	9,1
- particular	59.247	55.470	49.379	6.091	83,3	10,3	6,4
2016/2017							
Număr studenți	405.638	367.881	344.482	23.399	84,9	5,8	9,3
• învățământ cu frecvență zi	366.843	334.738	314.251	20.487	85,7	5,6	8,8
• învățământ cu frecvență seral	-	-	-	-	-	-	-
• învățământ cu frecvență redusă	15.297	12.867	11.660	1.207	76,2	7,9	15,9
• învățământ la distanță	23498	20276	18571	1.705	79,0	7,3	13,7
- de stat	350.149	317.510	297.856	19.654	85,1	5,6	9,3
- particular	55.489	50.371	46.626	3.745	84,0	6,7	9,2
2017/2018							
Număr studenți	408.179	367.588	347.226	20.362	85,1	5,0	9,9
• învățământ cu frecvență zi	367.336	334.150	316.029	18.121	86,0	4,9	9,0
• învățământ cu frecvență seral	-	-	-	-	-	-	-
• învățământ cu frecvență redusă	15.074	13.265	12.264	1.001	81,4	6,6	12,0
• învățământ la distanță	25.769	20.173	18.933	1.240	73,5	4,8	21,7
- de stat	352.299	317.392	300.383	17.009	85,3	4,8	9,9
- particular	55.880	50.196	46.843	3.353	83,8	6,0	10,2

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

Analiza pe grupe de specializări a distribuției studenților promovați evidențiază faptul că pierderile cele mai mari (prin repetenție, situație neîncheiată sau abandon pe parcurs) s-au înregistrat în grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* (promovați 80,5%), iar cele mai reduse în grupele *Sănătate și asistență socială* (94,1%), *Științele educației* (promovați 90,3%), *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (promovați 87,6%) și *Servicii* (promovați 86,2%).

Tabelul 22. Distribuția studenților din învățământul universitar de licență promovați la sfârșit de an, pe grupe de specializări (%)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Total	84,9	84,6	84,9	85,1
Științele educației	91,6	91,5	87,3	90,3
Arte și științe umaniste	86,8	83,6	84,0	84,6
Științe sociale, jurnalism și informații	85,5	81,4	82,4	84,6
Afaceri, administrație și drept	83,1	83,7	84,0	82,7
Științe naturale, matematică și statistică	84,9	83,9	84,8	83,4
Tehnologiile informației și comunicațiilor	83,6	82,6	82,3	83,2
Inginerie, prelucrare și construcții	78,2	78,7	79,5	80,5
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	89,4	87,7	87,4	87,6
Sănătate și asistență socială	93,1	94,1	94,8	94,1
Servicii	89,1	88,8	86,0	86,2

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

3.2. Absolvenți ai învățământului superior

Numărul de **absolvenți** face referire la persoanele care au finalizat un ciclu de învățământ (licență, masterat, doctorat sau studii postuniversitare), cu sau fără a obține o diplomă.

Începând cu anul universitar 2014-2015, statisticile naționale utilizează, pentru anumite serii de date, numai indicatorul **absolvenți cu succes** pentru categoria de absolvenți care, după finalizarea ciclului de învățământ superior, au obținut o diplomă (de exemplu, diplomă de licență, diplomă de master, diplomă de doctorat).

Absolvenți ai învățământului universitar de licență

Analiza numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență de la nivelul ultimilor ani evidențiază o tendință generală de scădere a efectivelor în perioada 2014-2016. La nivelul anului universitar 2017-2018, se înregistrează o creștere a efectivelor cu mai mult de trei mii față de anul precedent. Distribuția pe sexe evidențiază că mai multe fete decât băieți finalizează învățământul universitar de licență.

Tabelul 23. Evoluția numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Total	86.636	82.354	82.098	85.614
• Feminin	50.410	48.034	47.703	50.318
• Masculin	36.226	34.320	34.395	35.296
- de stat	69.054	67.826	69.052	72.344
- particular	17.582	14.528	13.046	13.270

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

Datele statistice referitoare la **examenul de licență** evidențiază că o pondere de 88-89% dintre absolvenții fiecărei serii curente din ultimii ani universitari s-au prezentat la acest examen, iar 87-

88% l-au absolvit cu succes. Pe lângă aceștia, la examenul de licență se prezintă în fiecare an efective semnificative de absolvenți din anii anteriori (aproximativ 10.000/an).

În anul universitar 2017-2018, s-au prezentat la examenul de licență 85,9 mii de studenți (din seria curentă și anterioră), cu aproape trei mii mai mulți față de anul precedent; dintre aceștia, 76,1 mii au fost din seria curentă. Ponderile studenților reușiți (**absolvenți cu succes**), respectiv respinși la examen – din rândul celor prezenți – sunt relativ constante la nivelul ultimilor ani.

Tabelul 24. Distribuția rezultatelor la examenul de licență, pe forme de proprietate

	Număr			Procente (%)		
	Prezenți la examen	Reușiți (absolvenți cu succes)	Respinși	Prezenți la examen	Reușiți (absolvenți cu succes)	Respinși
2014/2015						
Total (din seria curentă și serii anterioare)						
Total	87.930	85.028	2.902	100,0	96,7	3,3
- de stat	70.156	68.124	2.032	100,0	97,1	2,9
- particular	17.774	16.904	870	100,0	95,1	4,9
Din seria curentă						
Total	76.123	74.990	1.133	100,0	98,5	1,5
- de stat	61.811	60.984	827	100,0	98,7	1,3
- particular	14.312	14.006	306	100,0	97,9	2,1
2015-/2016						
Total (din seria curentă și serii anterioare)						
Total	83.512	80.815	2.697	100,0	96,8	3,2
- de stat	68.666	66.512	2.154	100,0	96,9	3,1
- particular	14.846	14.303	543	100,0	96,3	3,7
Din seria curentă						
Total	72.228	70.845	1.383	100,0	98,1	2,0
- de stat	60.427	59.223	1.204	100,0	98,0	2,0
- particular	11.801	11.622	179	100,0	98,5	1,5
2016/2017						
Total (din seria curentă și serii anterioare)						
Total	82.987	80.035	2.952	100,0	96,4	3,6
- de stat	69.301	67.026	2.275	100,0	96,7	3,3
- particular	13.686	13.009	677	100,0	95,1	4,9
Din seria curentă						
Total	72.609	71.192	1.417	100,0	98,0	2,0
- de stat	61.601	60.391	1.210	100,0	98,0	2,0
- particular	11.008	10.801	207	100,0	98,1	1,9
2017/2018						
Total (din seria curentă și serii anterioare)						
Total	85874	82848	3026	100,0	96,5	3,5
- de stat	72584	70119	2465	100,0	96,6	3,4
- particular	13290	12729	561	100,0	95,8	4,2
Din seria curentă						
Total	76122	74724	1398	100,0	98,2	1,8
- de stat	65192	63979	1213	100,0	98,1	1,9
- particular	10930	10745	185	100,0	98,3	1,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de master

La nivelul anului 2017-2018, a fost înregistrat un număr de 36.513 absolvenți cu succes ai studiilor universitare de master – în creștere față de anul anterior. Un procent de 87,6% dintre aceștia proveneau din învățământul superior de stat. Aproximativ 60% dintre absolvenții cu succes ai studiilor de master sunt fete.

Tabelul 25. Evoluția numărului de absolvenți cu succes ai studiilor de master

	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
2014/2015	39.455	23.783	15.672	100,0	60,3	39,7
2015/2016	35.990	21.879	14.111	100	60,8	39,2
2016/2017	35.802	21.955	13.847	100	61,3	38,7
2017/2018	36.513	22.074	14.439	100	60,5	39,5

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de doctorat

Datele statistice evidențiază că numărul de absolvenți ai studiilor doctorale este în scădere accentuat de la un an la altul. În anul universitar 2017-2018, numai 1.843 de persoane au obținut titlul de doctor (inclusiv studii postdoctorale). Majoritatea dintre acestea (1.825 de persoane) au fost în instituții de învățământ superior de stat, în condițiile în care numai trei instituții de învățământ superior particulare acreditate organizează studii universitare de doctorat.

Tabelul 26. Evoluția numărului de absolvenți cu succes ai studiilor de doctorat

	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
2014/2015	3.992	2.082	1.910	100,0	52,2	47,8
2015/2016	2.260	1.238	1.022	100	54,8	45,2
2016/2017	1.888	1.027	861	100	54,4	45,6
2017/2018	1.843	980	863	100	53,2	46,8

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

Absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare

În anul 2017-2018, s-au înregistrat 5.067 de absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare, doar 229 (4,5%) provenind din învățământul superior particular.

Tabelul 27. Evoluția numărului de absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare

	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
2014/2015	5.003	2.909	2.094	100,0	58,1	41,9
2015/2016	2.723	1.139	1.584	100	41,8	58,2
2016/2017	3.525	2.224	1.301	100	63,1	36,9
2017/2018	5.067	2.750	2.317	100	54,3	45,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2019.

4. Resurse umane în învățământul superior

4.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul superior

În anul universitar 2018-2019, numărul total al angajaților din învățământul superior a fost de aproximativ 50 de mii de persoane. Personalul didactic de predare reprezintă 52,5% din angajații din învățământul superior românesc.

Ponderea personalului didactic academic din totalul angajaților din învățământul superior a înregistrat o scădere relativ constantă de la un an la altul. În anul universitar 2018-2019, 52,5% din totalul angajaților (26,4 mii de persoane) era reprezentat pe personalul didactic.

Tabelul 28. Numărul de personal angajat în învățământul superior, pe categorii

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Total personal, din care:	51.419	49.706	50.807	50.272	49.692	49.732	49.995	50.024
- personal didactic de predare	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384
- personal didactic auxiliar	9.643	9.541	9.626	9.986	9.566	9.259	8.762	8.864
- personal administrativ	5.532	5.432	5.705	5.445	6.076	6.389	6.922	6.511
- personal întreținere și operațional	7.879	7.178	7.265	7.069	7.101	7.466	8.045	8.265

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

Pe forme de proprietate, se constată menținerea relativ constantă a efectivelor de personal didactic în învățământul de stat în ultimii ani, concomitent cu reduceri semnificative la nivelul învățământului particular.

Tabelul 29. Evoluția personalului didactic din învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Total personal angajat	51.419	49.706	50.807	50.272	49.692	49.732	49.995	50.024
Total personal didactic, din care în învățământul:	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384
- de stat	24.372	23.805	24.342	24.467	23.978	23.776	23.566	23.822
- particular	3.993	3.750	3.869	3.305	2.971	2.842	2.700	2.562
% personal didactic în total personal angajat	55,2	55,4	55,5	55,2	54,2	53,5	52,5	52,5

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

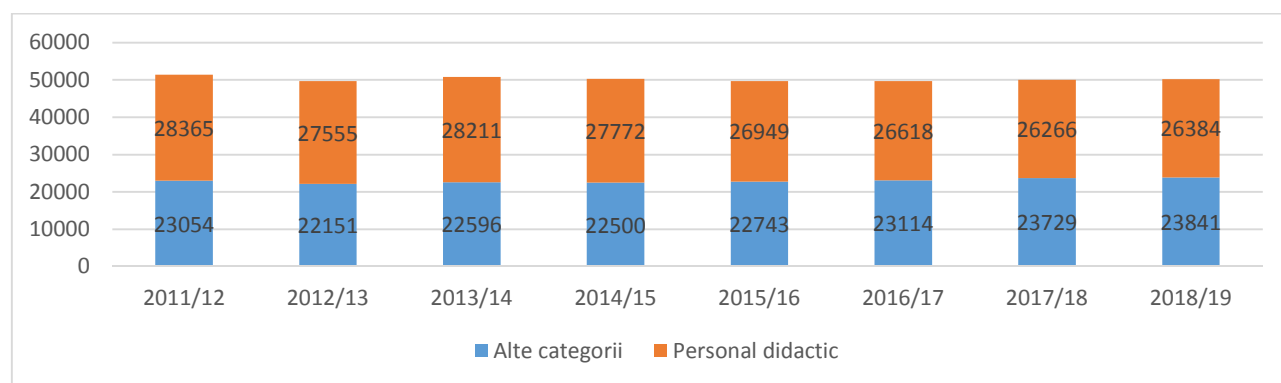

Figura 6. Evoluția personalului angajat în învățământul superior

(Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019)

Majoritatea personalului didactic angajat în învățământul superior se regăsește în cel de stat, indiferent de categoria de personal (didactic de predare, didactic auxiliar, administrativ, respectiv de întreținere și operațional).

Tabelul 30. Distribuția personalului angajat în învățământul superior după forma de proprietate și structura personalului în anul universitar 2018-2019 (%)

	Număr	Procente (%)		
		Total	Învățământ de stat	Învățământ particular
Personal didactic	26.384	100	90,3	9,7
Personal didactic auxiliar	8.864	100	94,3	5,7
Personal administrativ	6.511	100	88,1	11,9
Personal întreținere și operațional	8.265	100	91,6	8,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2019.

4.2. Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior

În anul universitar 2018/2019, activitatea didactică din învățământul superior a fost asigurată de 26,4 mii de cadre didactice.

Structura corpului profesoral academic pe funcții didactice este relevantă deoarece indică evoluția resurselor umane angajate în sistemul de învățământ superior, în funcție de progresul acestora în carieră. Datorită condițiilor specifice impuse de legislație pentru ocuparea diferitelor funcții didactice, aceste date pot fi interpretate drept o măsură a evoluției calității resurselor umane aflate în sistem, precum și a capacității sistemului de a atrage tineri interesați de activitatea din mediul universitar.

În perioada 2014-2017, datele evidențiază faptul că structura pe funcții didactice a personalului angajat în instituțiile de învățământ superior este una echilibrată.

Tabelul 31. Evoluția numărului cadrelor didactice pe funcții didactice*

An universitar	Personal didactic	Total	Profesor	Conferențiar	Lector / Șef de lucrări	Asistent	Preparator
2014/2015	Total personal didactic	28.876	5.081	5.876	10.628	6.895	396
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.947	4.071	5.299	8.258	4.923	396
	Personal didactic asociat	5.929	1.010	577	2.370	1.972	0
2015/2016	Total personal didactic	30.974	5.344	5.971	12.033	7.554	75
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.323	4.240	5.380	8.317	4.314	72
	Personal didactic asociat	8.651	1.104	591	3.716	3.240	3
2016/2017	Total personal didactic	32.043	5.527	6.663	12.480	7.368	5
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.985	4.495	6.066	9.236	4.183	5
	Personal didactic asociat	8.058	1.032	597	3.244	3.185	0
2017/2018	Total personal didactic	28.043	4.801	6.070	11.153	6.019	0
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	21.982	4.090	5.651	8.606	3.635	0
	Personal didactic asociat	6.061	711	419	2.547	2.384	0
2018/2019	Total personal didactic						

Personal didactic titular, cu funcia de bază în universitate (total: univ. de stat, particulare, militare)	22.955	4.355	6.044	9.267	3.289	0
Personal didactic titular, cu funcia de bază în universitate (univ. de stat)	21.573	4.110	5.648	8.615	3.200	0
Personal didactic titular, cu funcia de bază în universitate (univ. de particulare – 21 univ. au raportat în ANS)	984	164	253	500	67	0
Personal didactic titular, cu funcia de bază în universitate (univ.militare)	398	81	143	152	22	398
Personal didactic asociat (total: univ. de stat, particulare, militare)	7.346	888	511	3.119	2.828	0
Personal didactic asociat (univ. de stat)	6.703	724	437	2.850	2.692	0
Personal didactic asociat (univ. particulare - 21 univ. au raportat în ANS)	350	86	42	164	58	0
Personal didactic asociat (univ militare)	293	78	32	105	78	0

Sursa: Ministerul Educației Naționale.

* Datele sunt culese în luna ianuarie a fiecărui an universitar.

4.3. Ponderea personalului didactic feminin

În proporții aproximativ egale, femeile și bărbații ocupă posturi de cadre didactice în învățământul superior. Diferențe semnificative pot fi identificate în raport cu domeniile de studii și cu funcțiile didactice.

În intervalul 2011-2016, ponderea personalului didactic feminin a crescut, u or, de la un an universitar la altul, ajungându-se la paritate în anul 2015-2016. În anul universitar 2018-2019, valoarea acestui indicator a fost de 50,9%, fiind al treilea an în care ponderea personalului didactic feminin a depășit-o pe a personalului didactic masculin.

Tabelul 32. Ponderea personalului didactic în învățământul superior, pe sexe

% personal didactic	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Feminin	48,7	48,5	48,6	49,4	50,0	50,8	51,3	50,9
Masculin	51,3	51,5	51,4	50,6	50,0	49,2	48,7	49,1

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

4.4. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic

În anul universitar 2018-2019, unui cadru didactic îi reveneau 15,53 studenți. Valoarea indicatorului este mai mică în învățământul de stat și mai mare în învățământul particular.

În intervalul 2011-2014, valoarea raportului dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice a scăzut, atât per total, de la 19 la 14,8 studenți/cadru didactic, cât și pe forme de proprietate. Începând din anul universitar 2015-2016, a început să crească, ajungând la **15,5 studenți/cadru didactic în 2018/2019**. În anul școlar 2018-2019, valoarea sa a ajuns la 15,3.

Valoarea indicatorului a înregistrat evoluții diferite, în învățământul de stat și în cel particular. Astfel, în învățământul de stat, valoarea raportului a scăzut de la 16,4 studenți/cadru didactic în 2011-2012 la 14,6 studenți/cadru didactic în 2018-2019. În învățământul particular s-au înregistrat scăderi

accentuate de la o medie de 35 studenți/cadru didactic în 2011-2012, la valori de aproximativ 20-21 de studenți/cadru didactic în ultimii ani. Raportul număr studenți/cadru didactic rămâne la valori ridicate în învățământul particular, comparativ cu învățământul de stat.

Tabelul 33. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul superior

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Total	19,0	16,9	15,4	14,8	15,2	15,3	15,5	15,3
- învățământ de stat	16,4	15,3	14,5	14,1	14,7	14,7	14,9	14,6
- învățământ particular	35,2	26,6	20,5	19,9	19,9	20,6	20,7	21,1

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2019.

Tendința de reducere a valorii indicatorului din ultimii ani este determinată, în mod direct, de scăderea semnificativă a efectivelor de studenți, concomitent cu reducerea numărului de cadre didactice universitare (în 2011-2012: 539,9 mii de studenți în învățământul universitar de licență și 28,4 mii de cadre didactice; în 2018-2019: 402,7 mii de studenți în învățământul superior de licență și 26,4 mii de cadre didactice).

Din perspectiva asigurării calității în învățământul superior, evoluția indicatorului poate fi apreciată drept una pozitivă. Astfel, alocarea resurselor umane din instituțiile de învățământ superior, în funcție de nevoile beneficiarilor direcți (studenții), poate fi considerată adecvată.

CAPITOLUL II. Acțiuni relevante și rezultate obținute în anul universitar 2018-2019

1. Asigurarea cadrului normativ pentru funcționarea optimă a sistemului de învățământ superior

Pachetul legislativ elaborat în perioada octombrie 2018 – septembrie 2019

În anul universitar 2018-2019, pentru buna funcționare a sistemului de învățământ superior Direcția Generală Învățământ Universitar a elaborat și propus spre aprobare reglementări din domeniul învățământului superior după cum urmează:

(1) Ordine de ministru:

- Ordin nr. 5386 din 31 octombrie 2018 privind aprobarea Metodologiei de monitorizare special a Universității "Dimitrie Cantemir" din Târgu Mureș, publicat în Monitorul Oficial nr. 1012 din 29 noiembrie 2018;
- Ordin nr. 3001/2019 din 3 ianuarie 2019 pentru modificarea anexei la Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.330/2018 privind aprobarea componenței nominale a Consiliului Național de Statistică și Prognoza Învățământului Superior (C.N.S.P.I.S.);
- Ordin nr. 3128/2019 din 5 februarie 2019 privind aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2019;
- Ordin nr. 3129/2019 din 5 februarie 2019 privind aprobarea Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat;
- Ordin nr. 3130/2019 din 5 februarie 2019 pentru aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare destinate subvențiilor cu mine-cantine pentru instituțiile de învățământ superior de stat din România;
- Ordin nr. 3131/2019 din 5 februarie 2019 pentru aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare destinate subvenției pentru transportul public local de suprafață al studenților, repartizate instituțiilor de învățământ superior de stat din România;
- Ordin nr. 3200/2019 din 21 februarie 2019 privind Metodologia de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță;
- Ordin nr. 3694/2019 din 19 martie 2019 privind constituirea și utilizarea fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, pentru anul 2019;
- Ordin nr. 3871/2019 din 9 aprilie 2019 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 5.552/2017 privind componența Consiliului de etică și management universitar;
- Ordin nr. 3956/2019 din 2 mai 2019 privind stabilirea modalității de acordare a voucherelor de vacanță pentru unitățile/instituțiile de învățământ de stat, Ministerul Educației Naționale și alte unități/instituții din subordinea/coordonarea acestuia;
- Ordin nr. 4275/2019 din 14 iunie 2019 privind aprobarea componenței Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior în mandatul 2019 – 2023;
- Ordin nr. 4338/2019 din 26 iunie 2019 privind aprobarea Metodologiei de monitorizare specială a Universității "Tibiscus" din Timișoara;

- Ordin nr. 941/4362/2019 din 26 iunie 2019 pentru modificarea și completarea anexei nr. 4 la Ordinul ministrului sănătății publice și al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 1.141/1.386/2007 privind modul de efectuare a pregătirii prin rezidențiat în specialitățile prevăzute de Nomenclatorul specialităților medicale, medico-dentare și farmaceutice pentru rețeaua de asistență medicală;
- Ordin nr. 4369/2019 din 3 iulie 2019 pentru aprobarea Listei nominale a beneficiarilor Legii nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare, pentru anul 2019;
- Ordin nr. 4697/2019 din 2 august 2019 pentru aprobarea Metodologiei privind eliberarea adeverinței de conformitate a studiilor universitare cu prevederile Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale, cu modificările ulterioare, pentru cetățenii care au studiat în România, în scopul desfășurării activității didactice la nivel de învățământ superior în străinătate, publicat în Monitorul Oficial nr. 657 din 7 august 2019;
- Ordin nr. 4736/2019 din 9 august 2019 pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare, funcționare și operaționalizare a Registrului Matricol Unic al Universităților din România, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.714/2018;
- Ordin nr. 4750/2019 din 12 august 2019 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și înregistrare a programelor postuniversitare de către instituțiile de învățământ superior;
- Ordin nr. 4866/2019 din 21 august 2019 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.156/2016 privind organizarea și desfășurarea anului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini;
- Ordin nr. 4867/21.08.2019 privind aprobarea Metodologiei de monitorizare specială a Universității „Eftimie Murgu” din Reșița publicat în Monitorul Oficial nr. 733/06.09.2019
- Ordin nr. 5140/2019 din 11 septembrie 2019 pentru aprobarea Metodologiei privind mobilitatea academică a studenților;
- Ordin nr. 5146/2019 din 12 septembrie 2019 privind aprobarea aplicării generalizate a Sistemului european de credite transferabile;
- Ordin nr. 5191/2019 din 18 septembrie 2019 privind aprobarea listei instituțiilor de învățământ superior acreditate care pot organiza Programul de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică, în anul universitar 2019 – 2020.

(2) Hotărâri de Guvern

- Hotărâre nr. 260/2019 din 24 aprilie 2019 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2019 – 2020

Prin HG nr. 260/2019 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2019 – 2020 MEN a alocat un număr de locuri pentru domeniile prioritare de dezvoltare ale României, inclusiv STEM:

- ✓ 5.000 locuri – studii universitare de licență,
- ✓ 4.500 locuri – studii universitare de masterat,
- ✓ 300 locuri – studii universitare de doctorat.

Domeniile prioritare de dezvoltare a României, definite în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014 - 2020, respectiv în Strategia Națională pentru Competitivitate 2014 - 2020, sunt:

- o Bioeconomia;
 - o Tehnologia informațiilor și a comunicațiilor;
 - o Energie, mediu și schimbări climatice;
 - o Eco-nanotehnologii și materiale avansate;
 - o Să nătaea.
- Hotărâre nr. 318/2019 din 23 mai 2019 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi încolțarizați în anul universitar 2019 – 2020
- Hotărâre nr. 326/2019 din 23 mai 2019 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2019 – 2020.

2. Îmbunătățirea accesului și a participării în învățământul superior

Sprrijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar

Pentru anul universitar 2018-2019, au fost alocate cifre de încolțarizare distincte dedicate:

- absolvenților de licee situați în mediul rural (2000 de locuri), locuri finanțate de la bugetul de stat

- pentru domeniile prioritare de dezvoltare a României (5000 de locuri – licență, 4500 – master, 300 – doctorat), precum și locuri destinate formării inițiale a viitoarelor cadre didactice.

În anul universitar 2018-2019 au beneficiat de locuri speciale:

- 1.326 studenți în anul I la licență, absolvenți de licee din mediul rural;
- 635 studenți în anul I la licență, de etnie romă.

Măsurile care au vizat accesul și participarea la învățământul terțiar

1 - Sprrijinirea exceptării de la plata taxelor școlare pentru studenții cu rezultate deosebite; burse pentru studenții cu cele mai bune rezultate

2 - Suplimentarea exceptării de la plata taxelor pentru studenți, pe bază de merit, cu un program pentru sprrijinirea celor care au nevoie – burse sociale, în principal la nivel instituțional

3 - Măsurile extinse de sprrijin social – subvenții pentru cazare și masă - finanțare suplimentară

4 - Implementarea unui program de credite pentru studenți (asigurarea finanțării, precum și a reglementărilor la nivel național)

5 - Încurajarea atragerii studenților din grupuri subreprezentate și a celor ce au metode non-tradiționale de învățare, inclusiv adulți și persoane de etnie romă care locuiesc în străinătate

6 - Creșterea transparenței informațiilor și oferirea de îndrumări cu privire la oportunitățile și rezultatele educaționale, care să stea la baza alegerii parcursului educațional și să ajute la reducerea abandonului școlar.

Posibilitățile de finanțare din Fondul pentru dezvoltare instituțională (FDI) a proiectelor care vizează creșterea echității sociale în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior

îi pentru corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carier) s-au concretizat prin depunerea a 45 de proiecte de către instituțiile de învățământ superior, cu finanțare de la bugetul MEN. Dintre acestea au fost propuse spre finanțare 43 de proiecte, cu o sumă totală de 10,199 mil. de lei.

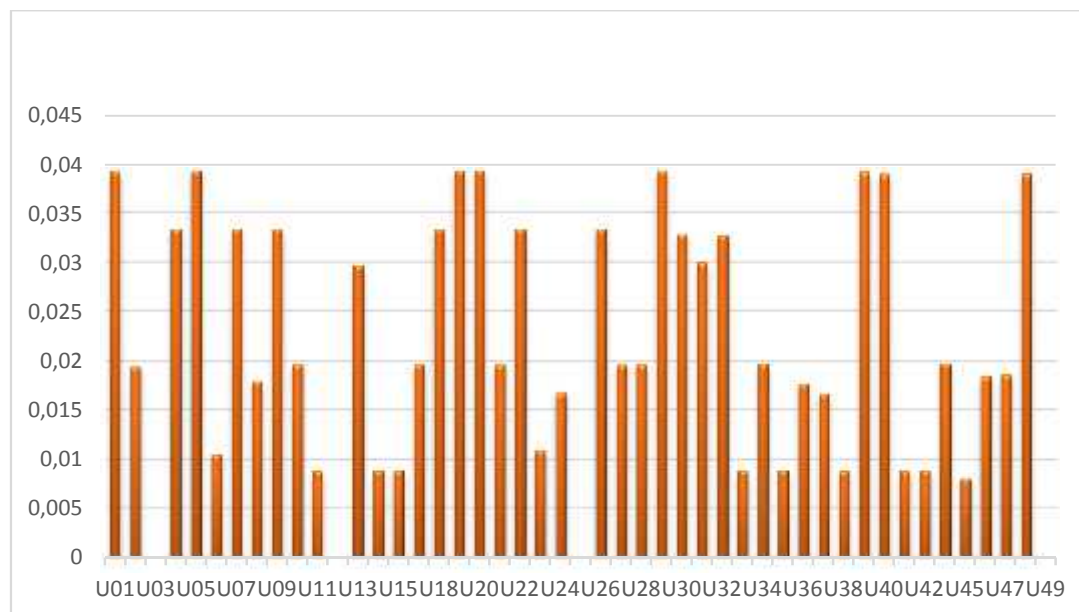

Figura 7. Situația proiectelor FDI

(pe axa ox se regăsește universitățile de stat în ordinea prevăzută în Anexa 3 din HG 26/2017 cu modificările și completările ulterioare)

Proiectul privind Învățământul Secundar (Romania Secondary Education Project – ROSE), în valoare totală de 200 de milioane de euro, este finanțat integral de BIRD, în baza Legii nr. 234/2015 pentru ratificarea Acordului de Împrumut (Proiectul privind învățământul secundar) între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la Washington la 17 aprilie 2015 (Monitorul Oficial, Partea I, nr. 757/12.10.2015), și se derulează pe o perioadă de 7 ani, în intervalul 2015 – 2022. Proiectul este implementat de către Unitatea de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă.

Componenta 2 a proiectului - Intervenții la nivelul universităților și programe de vară (cost estimat aprox. 49 milioane euro) susține activități proiectate să vină în întâmpinarea nevoilor studenților pentru care probabilitatea de a abandona facultatea în primul an de studii este ridicată, cu precădere a celor aparținând unor grupuri dezavantajate.

Sunt în implementare trei scheme de granturi, una necompetitivă și două competitive. Schema de granturi necompetitive are ca scop sprijinirea universităților publice eligibile să dezvolte și să aplice programe de îmbunătățire a performanțelor academice ale studenților, de tutoriat, consiliere profesională și orientare în carieră, servicii de îndrumare și sprijin, servicii de coaching, de dezvoltare a competențelor socio-emoționale, workshop-uri în domenii specifice, precum și campanii de sensibilizare adresate studenților cu risc de abandon ridicat sau alte activități similare.

Schemele de granturi competitive sunt de două tipuri, astfel:

- o Programe de vară de tip punte (*summer bridge programs*), în cadrul cărora elevii de liceu pot participa la cursuri, seminarii, activități de consiliere, competiții sportive sau activități sociale și culturale etc., în campusurile universitare;

- o Centre de învățare, dezvoltate în scopul îmbunătățirii mecanismelor academice și sociale de sprijin pentru studenții cu risc ridicat de abandon.

În cursul anului universitar 2018-2019, au fost în curs de implementare 144 de granturi:

- 59 Proiecte de Vară (20 de proiecte din runda I, demarate în 2017, și 39 proiecte din runda a II-a, demarate în 2019);
- 25 Centre de Învățate (13 proiecte din runda I, demarate în decembrie 2017, și 12 proiecte din runda a II-a, semnate în decembrie 2018);
- 60 granturi necompetitive (60 proiecte din runda I, demarate în decembrie 2017).

Numărul de beneficiari ai programelor de vară de tip punte, din anul universitar 2018-2019, este prezentat în tabelul următor:

Tabelul 34. Beneficiari ai programelor de vară de tip punte din anul universitar 2018-2019

	Fete	Băieți	Total
Numărul total de elevi care au participat la programe de vară de tip punte	1.782	1.291	3.073
Numărul total de elevi în situație de risc care au participat la programe de vară de tip punte	1.549	1.082	2.631

În cadrul programelor de vară de tip punte, au fost organizate activități variate, printre care: cursuri, consiliere profesională și orientare în carieră, ateliere de lucru în domenii specifice, vizite de studii, competiții sportive, activități recreative, evenimente etc.

Toate activitățile au fost apreciate pozitiv, dar beneficiarii de granturi au apreciat, inclusiv pe baza chestionarelor de feedback solicitate elevilor participanți, că cel mai mare impact l-au avut:

- 1) Vizitele de studii;
- 2) Atelierele de lucru în domenii specifice;
- 3) Competițiile sportive, activitățile recreative, evenimente;
- 4) Activitățile de consiliere profesională și orientare în carieră.

Numărul beneficiarilor proiectelor necompetitive este prezentat în tabelul de mai jos:

Tabelul 35. Numărul beneficiarilor proiectelor necompetitive

	Fete	Băieți	Total
Numărul total de studenți care au beneficiat de suport în cadrul grantului la finalul primului an academic aferent derulării proiectului	5.405	4.989	10.394
Numărul total de studenți în situație de risc care au beneficiat de suport în cadrul grantului	4.070	3.606	7.676
Numărul de studenți în situație de risc care au beneficiat de activități remediale și de consiliere în cadrul grantului	3.922	3.702	7.624

În cadrul proiectelor necompetitive au fost organizate activități variate, cum ar fi: programe remediale, activități de coaching și dezvoltare personală, activități de îndrumare și sprijin (tutorat), activități de dezvoltare a competențelor socio – emoționale, consiliere profesională și orientare în carieră, workshop-uri în domenii specifice, vizite de studii, campanii de conștientizare etc.

Beneficiarii de granturi au apreciat că, dintre activitățile desfășurate, au avut un impact mai mare:

- 1) Programele remediale;

- 2) Activitățile de îndrumare și sprijin (tutorat);
- 3) Activitățile de consiliere profesională și orientare în carieră ;
- 4) Activitățile de coaching și dezvoltare personală.

Apelurile de proiecte POCU dedicate învățământului superior au inclus următoarele tipuri de m suri:

- activități de extindere a învățământului terțiar nonuniversitar, prin susținerea financiară a dezvoltării și pilotării de programe noi de studii adresate cursanților din colegiile universitare;
- activități de formare a competențelor antreprenoriale la studenți;
- activități de formare a competențelor antreprenoriale la studenți doctoranzi și cercetători postdoctorat;
- programe de învățare la locul de muncă pentru studenți și elevii din învățământul gimnazial, liceal și post-liceal, inclusiv coli de mai tri.

Se află în etapa de evaluare proiectele din cadrul apelului competitiv *Stagii de practică pentru studenți*, care beneficiază de o alocare financiară totală de 30.000.000 euro, contribuția națională fiind de 4.500.000 euro. Sunt depuse 155 cereri de finanțare care vor fi evaluate în trim. IV/2019.

Începând cu anul 2018, în cadrul POCU, sunt în implementare următoarele apeluri de proiecte competitive dedicate învățământului superior:

- Apelul competitiv *Stagii de practică pentru elevi și studenți în sectorul agroalimentar, industrie și servicii* finanțează măsuri pentru susținerea programelor de învățare la locul de muncă pentru studenți și elevii din învățământul gimnazial, liceal și post-liceal, din regiunile mai puțin dezvoltate. Apelul a avut o alocare totală de 37,912 mil. euro, iar valoarea contractată totală a fost de 127,106 mil. lei, reprezentând 101 proiecte în implementare. Acțiunile proiectelor se adresează unui număr 16.266 de elevi și 19.209 studenți/cursanți. Prin acest apel, ținta pentru studenți a fost atinsă, conform estimărilor din cererile de finanțare.
- Apelul competitiv *M suri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității* finanțează măsuri pentru dezvoltarea și pilotarea furnizării de cursuri complementare cu componentă aplicativă adresate studenților din ciclul de studii de licență, precum și pilotarea programelor pentru învățământul terțiar nonuniversitar. Alocarea financiară totală a fost de 144,295 mil. euro, exclusiv pentru regiunile mai puțin dezvoltate, din care contribuția UE reprezintă 122,45 mil. euro. În cadrul apelului sunt în implementare 11 proiecte, în valoare totală contractată de 13,343 mil. euro.
- Apelul competitiv *M suri integrate pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programe antreprenoriale* (m suri de creștere a accesului și echității studenților din categorii vulnerabile, prin sprijin financiar și prin creșterea atractivității ofertelor educaționale, antreprenoriale, inclusiv îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice) a avut o alocare financiară totală de 71.091.764 euro (contribuția UE + contribuția națională, din care contribuția UE este de 61.278.000 euro. În cadrul apelului sunt 21 proiecte în implementare, în valoare totală contractată de 33.653.768 euro.
- Apelul competitiv *Sprijin pentru doctoranzi și cercetători post-doctorat* (se finanțează programe cu o componentă aplicativă și de formare a competențelor transversale și antreprenoriale, în sprijinul cercetării și inovării, în special în sectoarele economice cu potențial competitiv) a avut o alocare totală de 84,705 mil. de euro (cofinanțarea UE+

cofinanțarea națională pentru regiunile mai puțin dezvoltate), din care contribuția UE reprezintă 72 mil. euro. În cadrul apelului sunt 18 proiecte în implementare. Valoarea total contractată este de 25.781.144 euro.

În tabelul de mai jos este redată alocarea financiară pentru proiectele menționate.

Tabelul 36. Alocarea financiară proiecte competitive dedicate învățământului superior

Apel	Alocare financiară conform GSCS	Aprobate (lei)	Contractate (lei)	Economii disponibile (lei)
POCU/90/6.13/6.14 - „Stagii de practică elevi și studenți în sectorul agroalimentar, industrie și servicii”	181.242.770	141.098.551	141.098.551	40.144.219
POCU/320/6/21- ”Măsuri de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității”	569.591.062	52.338.316	52.338.316	517.252.746
POCU/379/6/21 ”Măsuri integrate pentru creșterea participării studenților din categorii vulnerabile la programele antreprenoriale”	281.141.267	137.052.150	132.795.513	144.089.116
POCU/380/6/13 ”Sprijin pentru doctoranzi și cercetători post-doctorat”	334.980.000	101.797.977	101.872.036	233.182.022

3. Asigurarea calității și creșterea competitivității universităților românești

Metodologia de finanțare, pentru anul 2019, a menținut aplicarea, pentru tot mecanismul de finanțare suplimentară, a indicatorilor de calitate care urmăresc: evaluarea procesului didactic și a resursei umane (din punct de vedere al calității acestora, impactului activității științifice/creației artistice și al performanței activității științifice/creației artistice); măsurile privind internaționalizarea învățământului și serviciile pentru studenți. Metodologia de repartizare pe universități a finanțării suplimentare are în vedere stimularea excelenței instituțiilor și a programelor de studii, cu efecte directe asupra creșterii competitivității universităților românești. În anul universitar 2018-2019, s-a continuat implementarea finanțării studiilor universitare de doctorat, pe bază de granturi dimensionate utilizând standarde de cost specifice domeniilor de studii.

Ministerul Educației Naționale, în colaborare cu ARACIS, implementează în perioada 2017-2020, proiectul *Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate QAFIN*. Scopul proiectului îl reprezintă realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, prin creșterea calității reglementărilor cu privire la evaluarea calității în învățământul superior și la clasificarea și ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii și prin îmbunătățirea capacității administrative a MEN și ARACIS, prin adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane, folosind mecanisme transparente de consultări publice, care asigură participarea la decizia cetățenilor și aplicarea unor standarde de calitate europene.

În cadrul proiectului, în cursul anului universitar 2018-2019 au fost elaborate:

- *Metodologia și ghidurile privind evaluarea externă a calității în învățământul superior din România.*

Această metodologie vizează evaluarea programelor de studii universitare în vederea autorizării, acreditării sau evaluării periodice a programelor acreditate, evaluarea domeniilor de studii universitare de master, evaluarea școlilor doctorale, precum și evaluarea externă la nivel instituțional în vederea acreditării sau evaluării periodice.

- *Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii.*

Pentru elaborarea acestei metodologii, ARACIS a subcontractat Banca Mondială fiind selectați de către MEN și ARACIS, printr-o procedură publică, transparentă, experți din mediul academic ce au contribuit cu revizuirii, comentariile la versiunile preliminare ale metodologiei furnizate de către experții internaționali ai Băncii Mondiale.

Experții Băncii Mondiale au elaborat un ”*Chestionar privind opinia asupra metodologiei de clasificare a universităților și ierarhizarea programelor de studii*”, care a fost transmis reprezentanților MEN și ai ARACIS, în vederea validării conținutului, respectiv a îmbunătățirii acestuia. Experții BM și experții contractați de MEN și ARACIS au elaborat două seturi de indicatori agregați/compozit utilizați în clasificarea universităților și a ierarhizării programelor de studii.

Transparența și relevanța sunt aspectele cele mai importante în procesele de evaluare la nivelul învățământului superior. În acest context, pentru asigurarea transparenței acestui proces, precum și pentru responsabilizarea instituțiilor de învățământ superior, proiectul de Metodologie precum și lista indicatorilor au fost prezentate la întâlnirile organizate de către Consiliul Național al Rectorilor, ultimul fiind la Arad în februarie 2019. În perioada aprilie - mai 2019 s-au desfășurat 3 conferințe regionale în vederea discutării și analizării draftului de metodologie pentru clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii, precum și lista indicatorilor propuși pentru a fi utilizați în procesul de pilotare.

S-a dezvoltat, în cadrul ARACIS, un modul informatic pentru introducerea datelor și indicatorilor, în acord cu prevederile metodologiei privind evaluarea universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii. În baza procesului de pilotare, au fost aduse o serie de ajustări la modulul informatic, respectiv la algoritmi de calcul al indicatorilor utilizați în clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii. De asemenea au fost aduse o serie de observații din partea universităților asupra definirii indicatorilor, respectiv s-au prezentat unele particularități ale programelor sau instituțiilor. În perioada august - septembrie 2019, au fost întocmite și analizate Rapoartele de pilotare rezultate în urma procesului de pilotare, pe baza informațiilor introduse în platforma informatică QAFIN de universitățile participante la procesul de pilotare.

În perioada iunie-octombrie, pe site-ul proiectului QAFIN ARACIS, au fost prezentate următoarele materiale:

- 01.07.2019 Anexa Indicatori la Metodologie - ajustări în pilotare;
- 02.10.2019 Anexa I și II Indicatori Metodologie QAFIN- după pilotare.

La Consiliul Național al Rectorilor, a fost distribuit la toate instituțiile de învățământ Formularul privind stabilirea ponderilor indicatorilor compozit în vederea agregării acestora pentru clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii, anul universitar 2019-2020 (în implementare). În prezent, există o propunere de proiect de act normativ privind Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii

(hotărârea a Guvernului conform art. 193 alin.(3) din Legea 1/2011), care va fi finalizat /aprobat după încheierea procesului de pilotare ce se află în desfășurare.

În temeiul prevederilor OMEN nr. 3129/2019, au fost finanțate următoarele direcții strategice de dezvoltare instituțională:

Tabelul 37. Finanțare direcții strategice de dezvoltare instituțională

Nr. crt.	Domeniu de dezvoltare instituțională	Suma aprobată
1	Creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră);	10.199.000
2	Internaționalizarea învățământului superior din România;	11.495.000
3	Asigurarea funcționării în bune condiții a grădinilor botanice universitare, a stațiunilor didactice, a bazelor de practică și a altor infrastructuri de susținere a activităților didactice, din cadrul universităților;	9.715.100
4	Susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților;	5.123.000
5	Îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice;	10.197.000
6	Susținerea cercetării de excelență din universități.	11.564.500
Total		58.293.600

În temeiul prevederilor OMEN nr. 3694/2019, au fost finanțate peste 200 de activități, suma alocată fiind de 17,9 milioane lei, cuprinse în următoarele direcții de dezvoltare instituțională:

- a) asigurarea resurselor necesare instituțiilor de învățământ superior pentru organizarea/desfășurarea unor activități ocazionale (conferințe, simpozioane, workshop) de interes național, programate de către Ministerul Educației Naționale sau de către instituțiile de învățământ superior, în scopul dezvoltării activităților didactice și de cercetare;
- b) susținerea acțiunilor desfășurate de instituțiile de învățământ superior pentru dezvoltarea internaționalizării: participarea la proiecte educaționale și de cercetare comune cu universități de prestigiu; susținerea în afara granițelor rii de cursuri de limbă, cultură și civilizație românească în sprijinul etnicilor români care doresc să studieze în România; participarea la târguri și expoziții internaționale de educație;
- c) susținerea implicării instituțiilor de învățământ superior în acțiuni cu participarea studenților/pentru studenți, menite să contribuie la creșterea calității și prestigiului învățământului superior din țara noastră;
- d) finanțarea unor situații speciale care contribuie la atingerea obiectivelor prevăzute în cadrul Strategiei Europa 2020 și în Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 - 2020 și care nu sunt finanțate prin fonduri europene;
- e) asigurarea resurselor necesare pentru susținerea activităților extracurriculare ale studenților: participarea la conferințe internaționale, participarea la concursuri profesionale internaționale, participarea la festivaluri artistice;
- f) asigurarea derulării activității curente a instituțiilor de învățământ superior, în condițiile în care veniturile nu mai pot acoperi costurile necesare, ca urmare a unui management defectuos care afectează desfășurarea procesului didactic. Alocarea fondurilor se face pentru o perioadă

limitat la maximum 6 luni în 2 ani bugetari. Acest proces este condiționat de implementarea unui program de restructurare/plan de m suri, asumat de senatul universității și aprobat de MEC, cu avizul prealabil al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior;

g) asigurarea, în timpul exercițiului financiar, a finanțării acelor cheltuieli cu caracter neprevăzut și de urgență care nu au fost cuprinse în bugetul inițial, inclusiv a celor ocazionate de contractarea unor proiecte de cercetare;

h) cofinanțarea proiectelor dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene;

i) susținerea instituțiilor de învățământ superior în procesul de evaluare a colilor doctorale în vederea asigurării calității programelor de studii universitare de doctorat;

j) asigurarea resurselor necesare pentru susținerea domeniilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior care sunt cuprinse în clasamentele internaționale de clasificare și ierarhizare.

Alte activități privind finanțarea învățământului superior:

- o Au fost alocate vouchere de vacanță pentru personalul din instituțiile de învățământ de stat în sumă de 63.319.960 lei, conform prevederilor OMEN nr. 3560/2018;
- o Au fost acordată suma de 143.857.799 lei, conform prevederilor Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, pentru plata indemnizației de hrană.
- o Au fost alocate sume pentru plata sentințelor judecătorești definitive și irevocabile privind acordarea unor drepturi salariale, restante din anul 2018 și aferente anului 2019, în sumă de 90.428.515 lei;
- o Pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 85/2016 privind plata diferențelor salariale cuvenite personalului didactic din învățământul de stat pentru perioada octombrie 2008-13 mai 2011, cu termen de plată la 31.12.2018, a fost alocată suma de 273.466.276 lei;
- o Pentru plata dobânzilor calculate la sentințele judecătorești definitive și irevocabile privind acordarea unor drepturi salariale din perioada octombrie 2008 – aprilie 2011, cu termen de plată la 31.12.2018 a fost alocată suma de 10.913.339 lei;
- o Au fost alocată suma de 680.601.697 lei pentru plata burselor pentru studenți;
- o Pentru plata alocațiilor de transport studenți a fost alocată suma de 24.530.000 lei;
- o Pentru capitolul investiții a fost alocată pentru instituțiile de învățământ superior suma de 19.521.000 lei, iar pentru capitolul Cheltuieli de capital de natura investițiilor a fost alocată suma de 80.549.000 lei.

În ceea ce privește prezența instituțiilor de învățământ superior din România în clasamentele internaționale, Shanghai Ranking's - Global Ranking of Academic Subjects 2019 include, în primele 1.000 de poziții, Universitatea Babeș-Bolyai (intervalul 701-800) și Universitatea din București (intervalul 901-1000).

La nivelul clasificării pe domenii de studii, în primele 400 de poziții ale acestui clasament, se regăsesc următoarele universități: Academia de Studii Economice (intervalul 201-300 pentru domeniul Natural Sciences - Economic); Universitatea Babeș-Bolyai (intervalul 201-300 pentru domeniul Natural Sciences - Geografie); Universitatea din București (intervalul 201-300 pentru domeniul Natural Sciences - Geografie); Universitatea din București (intervalul 301-400 pentru domeniul Natural Sciences -Matematica); Universitatea Babeș-Bolyai (intervalul 301-400 pentru

domeniul Natural Sciences - Matematic); Universitatea Babe -Bolyai (intervalul 301-400 pentru domeniul Natural Sciences - Matematic).

Tot în clasamentul realizat pe domenii de studii, în primele 500 de poziții se regăsesc: Universitatea de Vest din Timișoara (intervalul 301 - 400 pentru domeniul Natural Sciences - Fizic); Universitatea Babe -Bolyai (intervalul 401-500 pentru domeniul Natural Sciences - Fizic); Universitatea Babe -Bolyai (intervalul 401-500 pentru domeniul Natural Sciences - Știința Pământului); Universitatea din București (intervalul 401-500 pentru domeniul Natural Sciences – Știința Pământului)³.

Activități privind administrarea și operarea în portalul PCUe:

- Înrolarea DGIU în portalul Punctul de Contact Unic electronic PCUe administrat de AADR, conform art. 57 și art. 57a din Directiva 2005/36/CE (transpusă prin art. 37 indice 3 din Legea nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare)
- Configurarea procedurilor asociate DGIU în portalul Punctul de Contact Unic electronic PCUe administrat de AADR, conform art. 57 și art. 57a din Directiva 2005/36/CE.
- Verificarea a 163 programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă solicitate de universități în baza OMECTS nr. 3163/2012 și Art. 173, din Legea educației naționale nr. 1/2011 cu modificările și completările ulterioare (151 aprobate și 12 respinse).

Activitatea Consiliului CNATDCU poate fi rezumat astfel:

- Teze de doctorat evaluate - 1339 teze, din care: 18 invalidate, 33 pentru care se solicită completarea dosarului, 5 care s-au invalidat a doua oară, 1044 teze - validate pentru care s-a emis ordinul ministrului educației;

Au fost dezbatute următoarele propuneri de îmbunătățiri – referitor la evaluarea tezelor de doctorat:

- Uniformizarea sistemului de luare a deciziilor la nivelul comisiilor de specialitate ale CNATDCU;
- Stabilirea unor norme clare de analizare și evaluare a rapoartelor de similitudini, astfel încât deciziile CNATDCU care invocă unii dintre coeficienții generați de sistemele de verificare antiplagiat să nu poată conduce la contestarea/ atacarea întemeiată a acestor decizii;
- Dezvoltarea platformei astfel încât datele privind procedura de evaluare a dosarelor să fie complete; În prezent, platforma cuprinde datele de la încărcarea dosarului de către IOSUD până la emiterea deciziei comisiei de specialitate. Ar fi util ca sistemul să fie completat cu informații privind data reuniunii CNATDCU și propunerea formulată, numărul/ data ordinului ministrului și numărul /data comunicării transmise IOSUD.
- Dezvoltarea platformei astfel încât să răspundă îndeplinirii obligațiilor legale ale MEC;
- Existența unui portal de acces la informații de interes public, cu respectarea prevederilor GDPR;
- punerea în aplicare a prevederilor legale privind publicarea tezelor de doctorat, cu respectarea opțiunilor de publicare formulate de către studentul-doctorand.
- Prorogarea termenului limită de evaluare a școlilor doctorale (31 dec. 2019); finanțarea evaluării colilor doctorale din fonduri structurale.

³ Sursa: *ShanghaiRanking's Academic Ranking of World Universities 2019*
(<http://www.shanghairanking.com/index.html>)

- Teze de abilitare evaluate 539 din care: validate prin OMEN – 188 teze; pentru sesiunile CNATDCU din septembrie și octombrie urmează să se emit 72 de ordine de ministru privind acordarea atestatului de abilitare.

Având în vedere procesul complex de obținere a atestatului de abilitare, respectiv două etape de evaluare: (1) numirea comisiei de specialitate pentru susținerea tezei de abilitare; (2) analizarea dosarului de abilitare, în 2018, a fost demarat un demers referitor la realizarea procesului de abilitare în cadrul unei platforme electronice. În consecință, se impune necesitatea realizării acestei platforme electronice.

- Sesizări de plagiat pentru care s-a emis decizia CNATDCU – 21 de sesizări cu propunere de retragere a titlului de doctor, din care 11 au depus contestație, iar 4 sesizări au fost cu decizia de menținere a titlului de doctor. Numărul total de sesizări de plagiat înregistrate la CNATDCU din 2016 până în prezent este de 98.

Cluburi sportive universitare

Cluburile sportive universitare cu personalitate juridică sunt înființate, potrivit legii, prin ordin al ministrului educației naționale, finanțate din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat. În perioada aprilie-octombrie 2019, s-au organizat concursuri pentru ocuparea unor posturi vacante de conducere și s-au elaborat ordinele de ministru pentru transferul a 12 cluburi sportive universitare către universități.

În baza Planului de Control pentru anul 2019, referitor la învățământul superior, s-au avut în vedere următoarele direcții de acțiune:

➤ **Soluționarea petițiilor/memoriilor:** au fost procesate un număr de peste 70 de petiții având ca obiect nerespectarea legislației specifice în învățământul superior (elaborarea și/sau aplicarea necorespunzătoare a prevederilor documentelor normative în vigoare, inclusiv a regulamentelor elaborate de către instituțiile de învățământ superior în baza autonomiei universitare, ce vizează în principal: elaborarea planurilor de învățământ; elaborarea programelor analitice/ fișelor de disciplină; organizarea și desfășurarea examenului de admitere; organizarea și desfășurarea examenului de finalizare a studiilor; acordarea drepturilor studenților; organizarea și desfășurarea activității de selecție, evidență și promovare a personalului didactic universitar; organizarea și gestionarea actelor de studii și a documentelor pe baza cărora se întocmesc acestea; exercitarea funcțiilor manageriale; utilizarea fondurilor bugetare și extrabugetare; evidența și gestiunea patrimoniului).

➤ **Efectuarea unor misiuni de control tematic** sau controlul unor instituții de învățământ aflate în Planul de Control al Corpului de Control - au fost efectuate 6 misiuni de control (s-au urmărit: gradul de realizare, la un nivel corespunzător de calitate, a atribuțiilor instituțiilor din sistem, stabilite în concordanță cu propria lor misiune, în condiții de regularitate, eficacitate, economicitate și eficiență, protejarea fondurilor publice împotriva pierderilor datorate erorii, risipei, abuzului sau fraudei, precum și respectarea legii speciale, a normelor și reglementărilor specifice și a deciziilor conducerii instituțiilor respective).

➤ **Efectuarea unor controale de revenire** – prin sondaj, a fost monitorizat modul de respectare și punere în practică de către instituțiile de învățământ superior controlate a recomandărilor cuprinse în rapoartele de control. Au fost selectate un număr de 4 instituții de învățământ superior.

➤ **Participarea la activități de monitorizare specială a instituțiilor de învățământ superior** în baza ordinelor de monitorizare întocmite de către Direcția Generală Învățământ Universitar din MEN.

4. Corelarea programelor de studii universitare cu nevoile pieței muncii

În perioada de referință, s-a urmărit consolidarea instrumentelor de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii, instrumente care să faciliteze schimbul de informații și analiza corelării ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii.

În ceea ce privește susținerea universităților pentru implementarea de acțiuni în vederea corelării ofertei educaționale cu cererea pieței muncii, se continuă menținerea funcționalității platformei informatice SAPM, care facilitează accesul universităților și instituțiilor centrale la instrumentele de monitorizare necesare pentru dezvoltarea și implementarea de studii de cercetare, instituționale și naționale, privind percepția studenților și absolvenților legată de procesul educațional și corelarea acestuia cu parcursul profesional.

Totodată, a fost menținută linia de finanțare de proiecte din Fondul de Dezvoltare Instituțională, care a avut ca scop sprijinirea universităților românești în dezvoltarea și realizarea activităților de internaționalizare, în special a propriilor strategii instituționale.

S-a continuat susținerea universităților pentru implementarea de acțiuni în vederea susținerii activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS). Finanțarea din Fondul pentru dezvoltare instituțională a proiectelor care vizează susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților, s-a concretizat prin depunerea a 38 de proiecte de către instituțiile de învățământ superior, finanțate de la bugetul MEN. Au fost propuse spre finanțare 32 de proiecte, cu o sumă totală de 5,123 de mil. de lei.

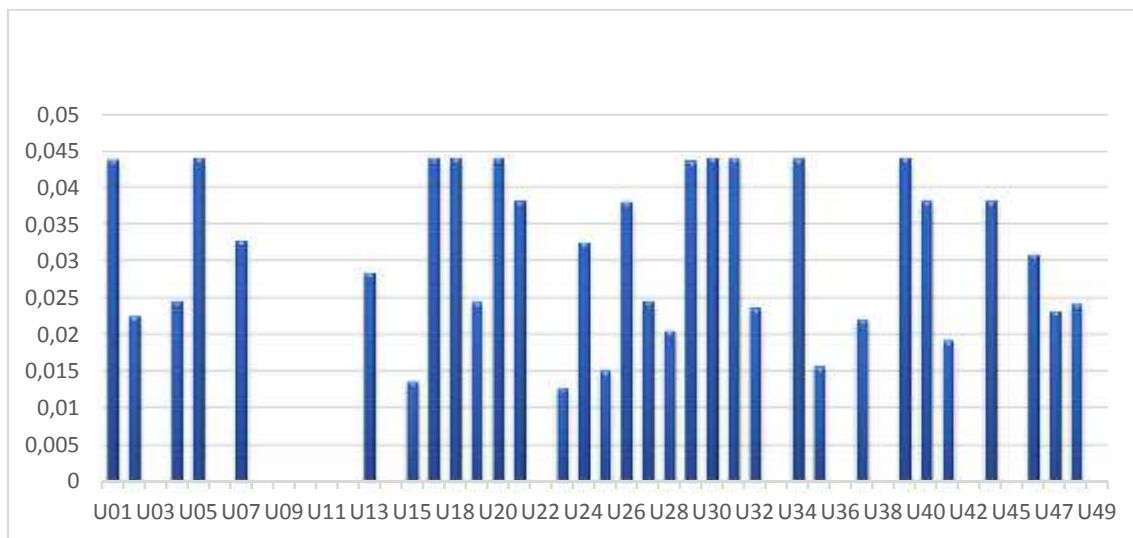

Figura 8. Susținerea activităților SAS

(pe axa ox se regăsesc universitățile de stat în ordinea prevăzută în Anexa 3 din HG 26/2017 cu modificările și completările ulterioare)

Între obiectivele și acțiunile care au fost urmărite prin implementarea proiectelor finanțate din FDI pentru susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților, s-au numărat și cele care vizează: organizarea de internship-uri și training-uri la

companii de succes, organizarea de conferințe și ateliere de lucru realizate cu antreprenori de succes, facilitarea contactului cu potențiali investitori. Societățile Antreprenoriale Studențiale sunt finanțate din fondul de dezvoltare instituțional. La nivelul Consiliului pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS), în anul 2019, au fost depuse 38 proiecte, din care au fost finanțate 32, suma alocată fiind de 5,123 milioane lei.

Exercițiul HEInnovate în România - „Sprijinirea antreprenorialului și inovării în învățământul superior”

HEInnovate este o inițiativă comună a OECD, DG Educație și Cultură a Comisiei Europene sub coordonarea MEN-DGÎU care oferă instituțiilor de învățământ superior selectate în urma exprimării interesului de a participa la acest exercițiu, posibilitatea autoevaluării potențialului antreprenorial și inovativ. Inițiativa constă în utilizarea Cadrului de orientare HEInnovate (guiding framework), structurat pe apte dimensiuni, în baza cărora instituțiile de învățământ superior se pot autoevalua folosind un instrument gratuit, accesibil online.

În România, exercițiul HEInnovate s-a axat pe trei dimensiuni principale: „Predare și învățarea antreprenorială”, „Pregătirea și sprijinirea antreprenorilor” și „Schimbul de cunoștințe și colaborarea”.

Astfel, în cadrul acestui exercițiu, au participat șase universități din România. Selectarea instituțiilor de învățământ superior a reflectat diversitatea din punct de vedere geografic și de tip (universități tehnice, universități de cercetare, universități de științe sociale), conform instrucțiunilor primite din partea experților OECD și CE. Cele șase instituții de învățământ superior selectate în vederea efectuării vizitei experților, sunt următoarele:

1. Universitatea Politehnică din București;
2. Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București;
3. Universitatea de Vest din Timișoara;
4. Universitatea Transilvania din Brașov;
5. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca;
6. Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava.

Comisia Europeană, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și Ministerul Educației Naționale au organizat în perioada 20-21 iunie 2019 conferința “Supporting innovation and entrepreneurship in and through higher education” (Sprijinirea inovației și antreprenoriatului în și prin intermediul învățământului superior) în contextul exercițiului HEInnovate în România.

Conferința a fost găzduită de către Universitatea Politehnică din București și a reunit peste 200 de participanți din rândul instituțiilor organizatoare, al instituțiilor de învățământ superior din România implicate în exercițiul HEInnovate, al universităților românești interesate de inovare și antreprenoriat, dar și al statelor și organizațiilor europene cu experiență în utilizarea instrumentului HEInnovate.

Scopul componentei privind evaluarea de țară este acela de a identifica, analiza și documenta inițiativele de succes sau cu potențial, precum și barierele și factorii favorabili, provocările și oportunitățile. În baza evaluării, au fost formulate recomandări, la nivel de țară, care să vizeze atât măsuri ce pot fi implementate la nivelul instituțiilor de învățământ superior, cât și măsuri privind politicile în domeniu.

Evaluarea la nivel național a presupus crearea unui grup de coordonare la nivel de țară, realizarea unui raport de referință elaborat de MEN, efectuarea unei autoevaluări de către instituțiile selectate

prin folosirea instrumentelor Cadrului de orientare, o vizit de studiu realizat de o echipă internațională în România, precum și realizarea raportului evaluării de țară, alături de diseminarea sa.

La începutul anului 2019, a fost finalizat cu succes proiectul SIPOCA 3 „Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Educației Naționale de a elabora politici bazate pe evidențe, pentru îmbunătățirea ofertelor educaționale ale instituțiilor de învățământ superior, precum și o mai bună corelare a acestora cu nevoile pieței muncii”, proiect prin intermediul căruia Ministerul Educației Naționale a dezvoltat și operaționalizat un mecanism de monitorizare dedicat învățământului superior din România, care să reunească principalele date statistice cu privire la învățământul superior și să ofere într-o manieră accesibilă informații relevante pentru toți actorii interesați de inserția absolvenților pe piața muncii – minister, universități, angajatori, - sistem care să fie compatibil cu sistemele de colectare a datelor la nivel european”.

În acord cu obiectivele specifice ale proiectului, de îmbunătățirea capacității sistemului de management al educației, prin proiect s-au dezvoltat competențele a 550 manageri din sistemul de învățământ superior. De asemenea, pentru utilizarea eficientă a aplicației informatice dezvoltate prin proiect, un număr de 50 persoane, atât din instituțiile de învățământ superior, cât și din Ministerul Educației și Cercetării au fost formați, dezvoltându-și astfel abilități de utilizare și administrare a conturilor individuale create în platforma informatică.

5. Internaționalizarea învățământului superior

Prin *Ordinul ministrului educației naționale privind constituirea și utilizarea fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat* s-a creat cadrul legal pentru susținerea acțiunilor desfășurate de instituțiile de învățământ superior pentru dezvoltarea internaționalizării: participarea la proiecte educaționale și de cercetare comune cu universități de prestigiu; susținerea în afara granițelor țării de cursuri de limbă, cultură și civilizație românească în sprijinul etnicilor români care doresc să studieze în România; participarea la târguri și expoziții internaționale de educație, precum și în vederea asigurării resurselor necesare pentru susținerea activităților extra curriculare ale studenților: participarea la conferințe internaționale, participarea la concursuri profesionale internaționale, participarea la festivaluri artistice. Totodată, începând cu anul 2019, se adaugă în cuprinsul celui de-al doilea Ordin și posibilitatea de asigurare a resurselor necesare pentru susținerea domeniilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior care sunt cuprinse în clasamentele internaționale de clasificare și ierarhizare.

În anul 2019, prin intermediul Fondului de Dezvoltare Instituțională, au fost depuse 253 proiecte, din care au fost finanțate 230 (46 depuse pentru internaționalizarea învățământului superior din România și finanțate 46), suma alocată fiind de 58,32 mil. lei.

În plus față de cele menționate anterior, Ministerul s-a implicat activ alături de universitățile românești la promovarea ofertei educaționale în cadrul târgurilor și expozițiilor internaționale de educație. Astfel, promovarea învățământului superior românesc la nivel internațional în vederea creșterii vizibilității și atragerii studenților străini la studii în România s-a putut realiza și prin participarea reprezentanților MEN, în perioada 26-31 mai 2019, alături de reprezentanții a 24 de universități din România, reprezentanți ai UEFSICDI și ai ANPCDEF, au participat la Conferința anuală NAFSA 2019 & Expo din Washington DC, Statele Unite ale Americii.

NAFSA este considerat "cel mai cuprinzător eveniment educațional internațional care răspunde diverselor nevoi ale întregii comunități educaționale internaționale". NAFSA 2019 a avut drept temă "Leadership global, învățare și schimbare". Peste 10.000 de profesioniști din învățământul superior au participat la eveniment, iar reprezentanții români au fost printre ei, oferind informații de primă mână despre învățământul românesc și promovând universitățile din România ca factori cheie ai soluțiilor solide bazate pe cunoaștere, prin cercetare și internaționalizare.

Alte evenimente cu participarea internațională, desfășurate în perioada ianuarie – iulie 2019, la care DGIU a fost organizator sau colaborator activ, au fost următoarele:

(1) *Reuniunea directorilor generali pentru învățământul superior (DG HE), București, 5-7 iunie 2019*

Alături de directorii generali pentru învățământ superior din toate statele membre UE și reprezentanți ai Comisiei Europene, au participat la acest eveniment și delegați din partea organizațiilor europene cu responsabilități în domeniul învățământului superior (EQAR, EURASHE, ESU, EUA).

Temele de discuție au vizat contribuția învățământului superior la dezvoltarea *Spațiului european al educației* până în anul 2025, discuțiile fiind canalizate asupra următoarelor teme: recunoașterea automată a diplomelor, noul program Erasmus+, importanța competențelor STEAM în învățământul superior, stadiul de implementare a două inițiative majore - *Universitățile Europene* și *Cardul Studențesc European*, precum și modalități inovatoare de învățare și predare în învățământul universitar. Concluziile reuniunii au subliniat provocările cu care se confruntă universitățile în contextul evoluțiilor demografice și al schimbărilor tehnologice rapide din ultimele decenii, rolul pe care acestea trebuie să îl asume ca vector de dezvoltare și progres.

(2) *Cea de-a patra conferință a miniștrilor învățământului superior din țările francofone (IDNEUF4) – București, 18-21 iunie 2019*

Evenimentul a inclus trei reuniuni: *Forumul digital al spațiului universitar francofon*, *Conferința pentru finanțarea digitalului în spațiul universitar francofon* și *Conferința miniștrilor învățământului superior din țările francofone*. Cei peste 200 de participanți, reprezentanți ai ministerelor de resort din țările francofone, membri ai instituțiilor francofoniei și ai mediului academic, au dezbătut programele de susținere a digitalizării învățământului superior și cercetării, precum și opțiunile strategice și instrumentele care să permită asigurarea finanțării proiectelor IDNEUF.

Declarația de la București, adoptată în cadrul Conferinței miniștrilor învățământului superior din țările francofone, stabilește principalele linii de acțiune pentru următoarea perioadă. Astfel, miniștrii și delegațiile ministeriale au acordat susținerea programului propus de Comitetul tehnic privind cadrul strategic până în anul 2030 și înființarea unui comitet de lucru în al cărui mandat intră dezvoltarea planului strategic, elaborarea programului de lucru, respectiv coordonarea procesului de aplicare a acestui plan.

(3) *A șaptea reuniune a miniștrilor educației din ASEM, 15-16 mai 2019 (7th ASEM Education Ministers' Meeting / ASEMME7)*, a fost precedată de Conferința Rectorilor și Forumul Studenților ASEF (7th ASEF Rectors' Conference and Students' Forum / ARC7) și de cea de-a doua reuniune a înalților funcționari din ASEM (2nd Senior Officials' Meeting / SOM2), cu rol tehnic, de pregătire a ministerialei ASEMME7.

Evenimentele au reunit reprezentanți ai ministerelor educației din cele 51 de state membre ale inițiativei de cooperare interregională Asia-Europe Meeting (ASEM). În același timp, de remarcat

este singularitatea reuniunii, având în vedere faptul că este unicul eveniment din calendarul PRES RO care se adresează inițiativelor de cooperare interregională susținute de UE.

Tema reuniunii ministeriale ASEM ME7 a fost „Educația care conectează: incluziune, mobilitate și excelență în sprijinul obiectivelor de dezvoltare durabilă”. Pe parcursul celor două zile, discuțiile miniștrilor educației au vizat instrumentele disponibile, precum și măsurile necesare pentru asigurarea echilibrului și caracterului incluziv al mobilităților dintre Asia și Europa în era digitală. De asemenea, în cadrul dezbaterilor, un punct important de interes l-a constituit modul în care Procesul Educațional ASEM contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

În cadrul acestui eveniment a fost discutat și adoptat *Declarația de la București*, document de referință pentru cooperarea viitoare, care introduce *Dezvoltarea Durabilă și Digitalizarea* ca teme transversale în cadrul celor patru arii prioritare ale Procesului Educațional ASEM: asigurarea și recunoașterea calității educației, implicarea mediului de afaceri și industriei în educație, mobilitatea echilibrată și învățarea pe tot parcursul vieții.

Participarea universităților românești în rețelele de universități europene:

Trei universități românești fac parte din rețelele academice care beneficiază de primul val de finanțări din cadrul inițiativei „Universități europene”: Universitatea din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București și Universitatea Tehnică de Construcții din București sunt instituțiile care, alături de partenerii lor europeni, vor deveni un vârf de lance al integrării europene în domeniul învățământului superior.

SNSPA va deschide lista universităților din România care vor primi finanțare pentru a crea o universitate europeană în consorțiu „*CIVICA – The European University in social sciences*”, alături de alte 6 universități. „*CIVICA este consorțiul universitar european creat de Universitatea Bocconi (Italia), Universitatea Central European (Ungaria), Institutul European Universitar (Organizație europeană interguvernamentală), Hertie School of Governance (Germania), Școala Națională de Studii Politice și Administrative (România), Sciences Po (Franța) și Școala de Economie din Stockholm (Suedia) și va conecta 38.000 de studenți, 7.000 de cadre didactice și 3.000 de angajați din personalul administrativ într-un campus inter-universitar european, care va uni predarea cu învățarea, cercetarea cu inovația și societatea în ansamblul său, dincolo de granițele culturale, lingvistice și naționale. Din CIVICA va face parte și London School of Economics and Political Science, în calitate de partener asociat la multe nivelurile.*”, se arată într-un comunicat de presă disponibil pe [site-ul SNSPA](#).

Universitatea din București a anunțat că organizația de universități din care face parte, Alianța CIVIS, a fost selectată în primul val al inițiativei pentru Universități Europene. „*Universitatea Aix-Marseille (Franța), Universitatea Națională și Capodistrian din Atena (Grecia), Universitatea Liberă din Bruxelles (Belgia), Universitatea din București (România), Universitatea Autonomă din Madrid (Spania), Universitatea Sapienza din Roma (Italia), Universitatea din Stockholm (Suedia) și Universitatea Eberhard Karls din Tübingen (Germania) și-au unit forțele pentru a construi o rețea a universităților europene, denumită CIVIS. (...) Rețeaua CIVIS va consolida legăturile existente în cercetare, între universitățile noastre, prin interdisciplinaritate, infrastructuri comune de cercetare și finanțare, menite să stimuleze proiectele dezvoltate în parteneriat.*”, conform [site-ului Universității București](#).

Universitatea Tehnică de Construcții București este parte a consorțiului universitar CONEXUS– European University for Smart Urban Coastal Sustainability. „*Suntem mândri să*

ne al tur m unuia dintre cele 17 consorții universitare selectate de Comisia European .”, se arat într-un comunicat publicat pe site-ul universității.

Universitățile europene vor deveni campusuri interuniversitare, în cadrul cărora studenții, doctoranzii, cadrele didactice și cercetătorii vor putea circula fără bariere/interdicții. Ei își vor pune în comun expertiza, platformele și resursele pentru a furniza programe de învățământ sau module comune care să acopere diverse discipline. Aceste programe de învățământ vor fi foarte flexibile și vor permite studenților să își personalizeze educația și să aleagă ce, unde și când să studieze și să obțină o diplomă europeană. Universitățile europene vor contribui, de asemenea, la dezvoltarea economic durabilă a regiunilor în care sunt situate, întrucât studenții lor vor colabora îndeaproape cu întreprinderi, autorități municipale, cadre universitare și cercetători pentru a găsi soluții la provocările cu care se confruntă regiunile respective.

În total, un buget de până la 85 de milioane EUR este disponibil pentru primele 17 „universități europene”. Fiecare alianță va primi până la 5 milioane EUR în următorii trei ani, pentru a-și pune în aplicare planurile și a pregăti calea pentru alte instituții de învățământ superior din UE. Progresele lor vor fi monitorizate îndeaproape.

Cofinanțarea proiectelor dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene se realizează prin alocarea sumei de 1.500.000 lei repartizată instituțiilor de învățământ superior de stat care vor face parte din primele alianțe „Universități europene”: Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, Universitatea din București și Universitatea Tehnică de Construcții din București.

Susținerea domeniilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior care sunt cuprinse în clasamentele internaționale de clasificare și ierarhizare:

Ministerul a asigurat instituțiilor de învățământ superior de stat, în temeiul Ordinului ministrului educației naționale nr.3694/2019 privind constituirea și utilizarea fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, resursele necesare pentru susținerea domeniilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior care sunt cuprinse în clasamentele internaționale de clasificare și ierarhizare prin alocarea sumei de 5.800.000 lei, repartizată următoarelor instituții de învățământ superior de stat în funcție de numărul domeniilor de studii cuprinse în clasamentele internaționale: Universitatea Politehnică din București, Universitatea "Babe-Bolyai" din Cluj-Napoca, Academia de Studii Economice din București, Universitatea din București, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" din București, Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași, Universitatea de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa" din Iași, Universitatea Politehnică Timișoara, Universitatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" din Timișoara, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați.

Poziționarea instituțiilor de învățământ superior de stat din România în clasamentele internaționale este susținută de Minister prin alocarea de fonduri de la bugetul de stat pentru promovarea calității și creșterea vizibilității instituționale la nivel internațional.

Deschiderea de filiale ale universităților românești în afară pentru etnici români

Beneficii: extinde legăturile academice transfrontaliere, cu alte universități, prin programe și proiecte comune de cercetare, conferind for educațional la înalte standarde de calitate ale învățământului, la nivel european și mondial.

Resurse: finanțarea din bugetele universităților

Republica Moldova

- (a) Extensiunea Universității „Al. I. Cuza” din Iași la Universitatea „A. Russo” din Bălți - licență și masterat;
- (b) Extensiunea Universității „Dunrea de Jos” din Galați la Universitatea din Cahul – licență și masterat;
- (c) Extensiunea Universității „Al. I. Cuza” din Iași la Universitatea de Stat din Chișinău - master;
- (d) Extensiunea Universității „Dunrea de Jos” din Galați la Universitatea de Stat din Comrat – master;

Italia: Extensiunea Universității „Dunrea de Jos” din Galați în Enna, specializările medicină generală și asistență medicală generală; Extensiunea Universității București la Roma, specializarea Teologie ortodoxă.

Universitatea „Dunrea de Jos” din Galați a inițiat demersuri pentru deschiderea unei noi extensiuni în Italia pentru un program de ingineria produselor alimentare.

Ucraina: Extensiunea Universității Ștefan cel mare din Suceava la Cernăuți, Ucraina

Germania: Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș a deschis o filială în Hamburg, Germania.

Burse ACBS

În anul universitar 2018-2019, Agenția de Credite și Burse pentru Studenți a asigurat cadrul unor mobilități internaționale, promovând participarea tinerilor în învățământul terțiar, creativitatea, inovarea și cetățenia activă, prin burse studențești în străinătate. Astfel, s-au menținut permanent legăturile cu misiunile României din statele unde au fost bursieri români, cu misiunile străine la București și au fost aplicate prevederile programelor de burse deduse din protocoalele de colaborare internațională, din ofertele unilaterale sau din actele normative emise de autoritățile române în acest sens.

Prin ofertele în baza acordurilor de colaborare bilaterală au fost active, în anul universitar 2018-2019, burse pentru studii universitare sau postuniversitare complete (pentru care statul primitor acordă și unu sau doi ani pregătitori pentru a învăța limba țării respective, înainte de începerea studiilor complete), pentru cercetare, pentru cursuri de vară, pentru studii universitare parțiale – cu durata de la 3 luni până la un an universitar. Din punct de vedere financiar, țara primitoare asigură bursa, adică ceea ce înseamnă taxe de școlarizare, cazare și masă, uneori și o anumită indemnizație lunară, iar statul român, prin ACBS, asigură transportul internațional, din București până la locul de stagiu și retur, o singură dată pe an universitar, și un supliment la bursa acordat de statul primitor, în valută.

Au beneficiat de burse de studii parțiale sau complete, de burse de cercetare, cursuri de vară aproximativ 100 de tineri. Țările pentru care s-au calificat tinerii români pentru studiu sunt: Azerbaidjan, Armenia, China, Cehia, Egipt, Israel, Vietnam, Grecia, Italia, Luxemburg, Polonia, Slovacia, Cuba, Mexic, Belgia, Serbia, Bulgaria, Ungaria, Republica Moldova. Domeniile pentru care s-au solicitat bursele în străinătate au fost: economic, inginerie, limbi străine, medicină, educație fizică, drept, arte plastice, arhitectură, științe politice, relații internaționale etc.

Universitățile de la care au provenit tinerii nominalizați au fost Universitatea din București, Universitatea Politehnică din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Academia de Studii Economice, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din

București, Universitatea Națională de Apărare Carol I, Universitatea Națională de Arte, Universitatea „Babe -Bolyai” din Cluj Napoca, Universitatea de Vest din Timi oara, Universitatea Politehnic din Timi oara, Universitatea din Craiova, Universitatea „Valahia” din Târgovi te, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, Universitatea „Ovidius” din Constanța, Universitatea de Medicină și Farmacie Tg-Mure , Universitatea „Transilvania” din Bra ov, Universitatea Dun rea de Jos din Galați, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea Tehnic „Gheorghe Asachi” din Ia i, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Ia i.

Bursele *Vasile Pârvan*, la *Accademia di Romania din Roma*, și *Nicolae Iorga*, la *Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica* din Veneția, au o finanțare exclusiv națională, cu un quantum de 500 de euro lunar și cazarea gratuit la *Accademia di Romania din Roma* și la sediul IRCCU din Veneția; beneficiari: 18 de tineri. De bursele doctorale de la *Institutul Universitar European de la Florența*, cu un quantum de 1.260 de euro lunar, au beneficiat, în anul universitar 2018-2019, 6 studenți români.

Bursele în străinătate gestionate sunt un instrument eficient de asistență financiară din partea statului român, pentru studenții care urmează mobilități internaționale, ca factori de îmbunătățire a participării în învățământul terțiar, fiind asigurate din alocații de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Contribuția cooperării la nivel european la consolidarea internaționalizării sistemelor de învățământ universitar

Președinția României la Consiliul Uniunii Europene (PRES RO), semestrul I 2019, a continuat dezbaterile privind inițiativele care stau la baza constituirii Spațiului european al educației, abordând teme transversale precum mobilitatea, excelența și incluziunea, inclusiv din perspectiva viitorului program Erasmus+. Evenimentele organizate în România, sub egida PRES RO, cu implicarea a 11 universități, au continuat discuțiile privind cooperarea europeană centrată pe politicile educaționale orientate către viitor și bazate pe competențe pentru viitor, noile metode de predare-învățare, consolidarea identității europene prin educație și formare.

Din perspectiva internaționalizării universităților românești, adoptarea *Recomandării Consiliului privind o abordare globală a predării și învățării limbilor* evidențiază rolul învățării integrate prin predarea diferitelor discipline de studiu în limbile străine, dar și a dezvoltării profesionale inițiale și continue a profesorilor și a actualizării competențelor digitale ale acestora, precum și a optimizării practicilor de predare cu ajutorul noilor tehnologii.

Digitalizarea și schimbările tehnologice, precum și provocările demografice și climatice sunt aspecte care produc modificări semnificative la nivelul universităților în întreaga lume. La propunerea României, digitalizarea a fost inclusă ca temă transversală în cele patru domenii prioritare ale Procesului educațional ASEM. Tematica privind digitalizarea educației a fost abordată și în cadrul reuniunii ministeriale *Inițiativa pentru dezvoltarea digitalului în spațiul universitar francofon* (IDNEUF4), organizată la București, în perioada 18 - 21 iunie 2019.

Mai mult, implementarea *Recomandării Consiliului privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor în învățământul superior și învățământul secundar superior și a rezultatelor perioadelor de învățare în străinătate*, adoptată în noiembrie 2018, reprezintă un element definitoriu

pentru realizarea, până în anul 2025, a unui Spațiu european al educației, contribuind totodată la facilitarea mobilității.

Legitimația europeană de student are ca scop facilitarea procesului de mobilitate pentru studenți și, în același timp, reducerea sarcinilor administrative pentru instituțiile de învățământ superior. Legitimația europeană de student va trebui să fie disponibilă tuturor instituțiilor de învățământ superior și studenților care vor participa la viitorul program Erasmus+, începând cu 2021. În România, dintre cele 79 de universități semnatare ale Cartei Erasmus, 27 au solicitat deja acces la Erasmus Without Paper Dashboard, în vederea participării la faza de testare a inițiativei - Legitimația europeană de student.

Pe durata mandatului PRES RO, a fost adoptat *Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a dispozițiilor pentru continuarea activităților de mobilitate în scopul învățării aflate în curs de desfășurare în cadrul programului Erasmus+ stabilit prin Regulamentul (UE) nr. 1288/2013, în contextul retragerii Regatului Unit din Uniune*. Regulamentul garantează desfășurarea fără obstacole a mobilităților în curs de derulare în și dinspre UK, după momentul BREXIT.

La nivel național, au fost asigurate condițiile pentru implementarea Programului Erasmus, prin adoptarea Hotărârii nr. 548/2019 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 76/2005 privind înființarea Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale. Au fost realizate demersurile pentru monitorizarea și supravegherea activităților de implementare a acestui program în țara noastră.

Procesul Bologna/ Spațiul european al învățământului superior

România, prin Ministerul Educației și Cercetării, este reprezentată în grupurile tematice de învățare reciproc : Asigurarea calității, Recunoașterea diplomelor, Cadrul calificărilor, ECTS, precum și la grupul consultativ Dimensiunea socială a învățământului superior, task-force-ul Valori fundamentale, Grupul de urmărire a Procesului Bologna (BFUG) și la Comitetul de Conducere al Procesului Bologna.

În marja PRES RO, a fost organizată, la București, reuniunea BFUG, 4-5 aprilie 2019. Concluziile reuniunii au reafirmat mobilitatea și digitalizarea ca priorități ale Spațiului european al învățământului superior (EHEA), alături de activități inovatoare de învățare și predare, formarea profesorilor cu abilități și competențe pentru viitor și dezvoltarea cursanților ca studenți autonomi. În același timp, în perspectiva viitoarei Conferințe ministeriale Bologna de la Roma (iunie 2020), a fost continuat procesul de reflecție asupra viitorului Spațiului european al învățământului superior, România participând prin reprezentanții săi la reuniunile Comitetului de elaborare a Comunicatului de la Roma.

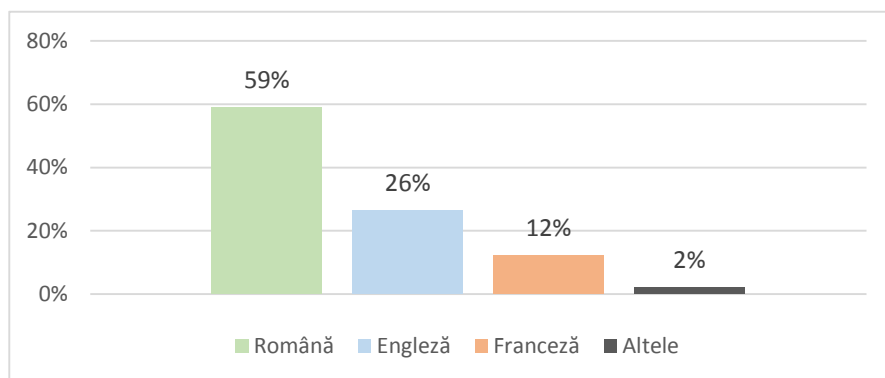
Studenți străini

Interesul cetățenilor străini pentru a urma cursuri universitare în instituțiile de învățământ superior de stat din România s-a menținut constant în anul 2019-2020 față de anul precedent. În 2019, cei 32.512 studenți străini, din 128 de state, reprezentau 5,1% din totalul studenților înscriși în universitățile de stat (față de 5,4% în 2018).

Fig. 9. Numărul studenților străini aflați la studii în România, 2018-2019

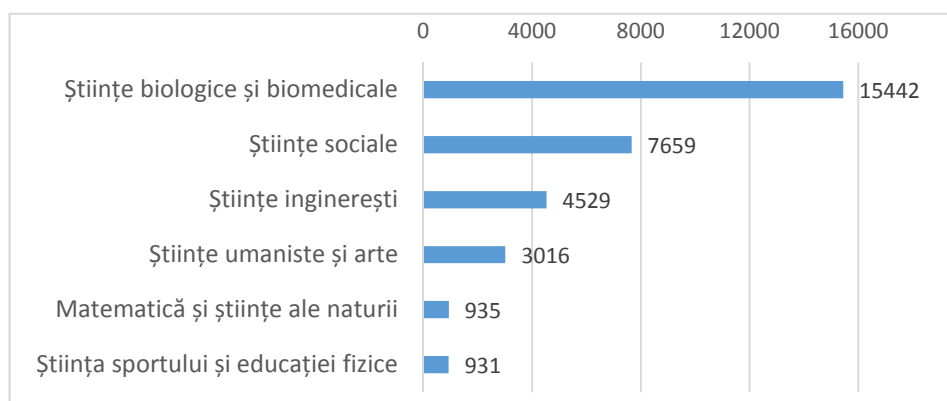
10.700 de studenți provin din Republica Moldova, ceea ce reprezintă 1/3 din numărul total de studenți. 28% (9.180) reprezintă 26 de state ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European. 39% provin din celelalte 100 de state ale lumii.

Cea mai mare parte dintre acești studenți studiază în limba română – 19.221(59%). Distribuția în funcție de limba de studiu se poate observa în figura alăturată.

Fig. 10. Distribuția studenților străini în funcție de limba de studiu 2018-2019

Interesul pentru domeniul științelor biologice și biomedicale se păstrează în continuare la cel mai înalt nivel – 47%.

În figura 11 sunt reprezentate și celelalte domenii de studiu, în ordinea descrescătoare a numărului de studenți străini înscriși.

Fig. 11. Repartiția studenților străini pe domenii de studiu 2018-2019 (Sursa: date interne MEC)

În anul universitar 2018-2019, un număr de 15.127 de cetățeni din alte state membre la Uniunii Europene își strîni au fost înscriși la studii universitare pe cont propriu valutar, conform datelor statistice generate de platforma ANS (octombrie 2019), într-o ușoară creștere (cu 457) față de anul precedent, când se înregistrau 14.670 .

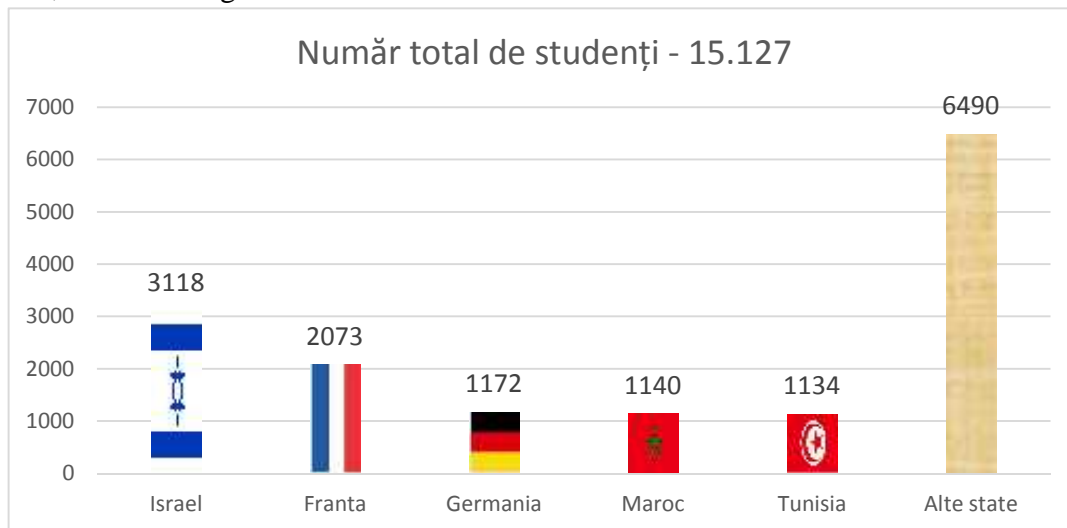

Fig. 12. Studenți care au studiat pe cont propriu valutar în România în anul universitar 2018 -2019 (Sursa: date interne MEC)

Situația pe țări (cu mai mult de 100 de studenți) este redată în tabelul 37.

Tabel 38. Distribuția pe țări a studenților străini aflați la studii în România, înmatriculați pe cont propriu valutar (statele cu mai mult de 100 de studenți) – 2018-2019

Nr. crt.	Țara	Nr. studenți	Nr. crt.	Țara	Nr. studenți
1.	Israel	3.118	12.	Turcia	267
2.	Franța	2.073	13.	Liban	227
3.	Germania	1.172	14.	Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	217
4.	Maroc	1.140	15.	Algeria	212
5.	Tunisia	1.134	16.	Suedia	164
6.	Italia	856	17.	S.U.A.	161
7.	Grecia	620	18.	Iran	160
8.	Irak	483	19.	Finlanda	123
9.	Siria	460	20.	Canada	100
10.	Nigeria	321	21.	Alte tari	1.852
11.	Iordania	267			

Sursa: date interne MEC

Principalii beneficiari ai burselor sunt românii de pretutindeni. Cei mai mulți provin din Republica Moldova, Ucraina, statele din Balcani, după cum se poate observa în figura 13.

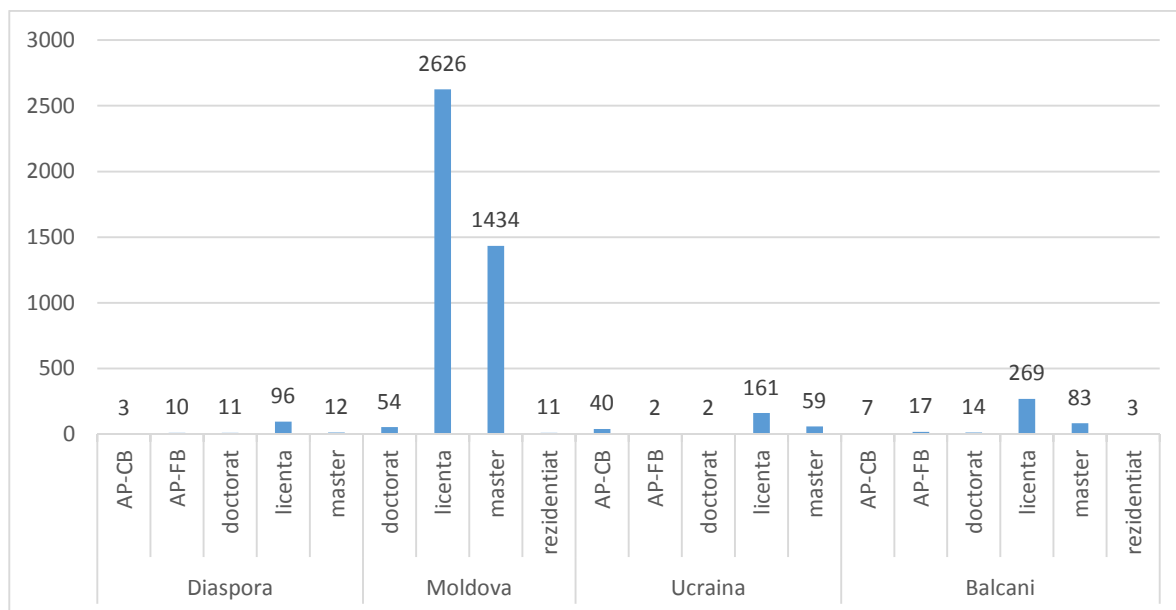

Fig. 13. Numărul românilor de pretutindeni beneficiari de burse de studii în România, 2018-2019 (Sursa: date interne MEC)

În 2018-2019, au beneficiat de diferite forme de susținere 4.500 de studenți străini în baza acordurilor bilaterale sau ofertelor unilaterale pe care le are statul român. Aproximativ 1.000 de studenți (alți decât românii de pretutindeni) au beneficiat de burse, după cum se poate vedea din tabelul 18. Aproximativ 3500 de studenți străini au beneficiat de alte forme de susținere: au fost scutiți de la plata taxei de colarizare sau au achitat o taxă de colarizare redusă.

Tabelul nr. 39 Studenți străini beneficiari de burse în anul universitar 2018-2019

Nr.	Țara	Nr. studenți	Nr.	Țara	Nr. studenți	Nr.	Țara	Nr. studenți
1.	Turkmenistan	146	27.	Libia	9	53.	Indonezia	2
2.	Liban	86	28.	Ucraina	8	54.	Tunisia	2
3.	Palestina	69	29.	Turcia	7	55.	Mexic	2
4.	Iordania	66	30.	Nigeria	6	56.	Sri-Lanka	2
5.	Siria	51	31.	Israel	6	57.	Japonia	2
6.	Serbia	47	32.	Yemen	6	58.	Peru	2
7.	Vietnam	41	33.	Federația Rusă	6	59.	Senegal	2
8.	Albania	39	34.	Italia	5	60.	UK	1
9.	Afganistan	34	35.	S.U.A.	5	61.	Portugalia	1
10.	Angola	30	36.	Uzbekistan	5	62.	Slovacia	1
11.	China	27	37.	Thailanda	5	63.	Canada	1
12.	Iran	21	38.	Ungaria	4	64.	Mauritius	1

Nr.	Țara	Nr. studenți	Nr.	Țara	Nr. studenți	Nr.	Țara	Nr. studenți
13.	Irak	20	39.	Spania	4	65.	Croația	1
14.	Rep. Coreea	20	40.	Maroc	4	66.	Congo	1
15.	Egipt	15	41.	Brazilia	4	67.	Australia	1
16.	Kazahstan	13	42.	Chile	4	68.	Guinea	1
17.	Azerbaidjan	13	43.	Mongolia	4	69.	Sudan	1
18.	Armenia	11	44.	Algeria	3	70.	Ghana	1
19.	R. P. D. Coreean	11	45.	Columbia	3	71.	Kenya	1
20.	Grecia	10	46.	India	3	72.	Bangladesh	1
21.	Pakistan	10	47.	Camerun	3	73.	Uganda	1
22.	Cuba	10	48.	Zimbabwe	3	74.	Bosnia Herțegovina	1
23.	Bulgaria	9	49.	Franța	2	75.	Nepal	1
24.	Fosta Rep. Iugoslava Macedonia	9	50.	Germania	2	76.	Argentina	1
25.	Libia	9	51.	Olanda	2	77.	Belarus	1
26.	Fosta Rep. Iugoslava Macedonia	9	52.	Arabia Saudita	2	78.	Honduras	1

Sursa: date interne MEC

În figura 14, este reprezentată distribuția geografică a studenților străini ce au beneficiat de bursele acordate de statul român.

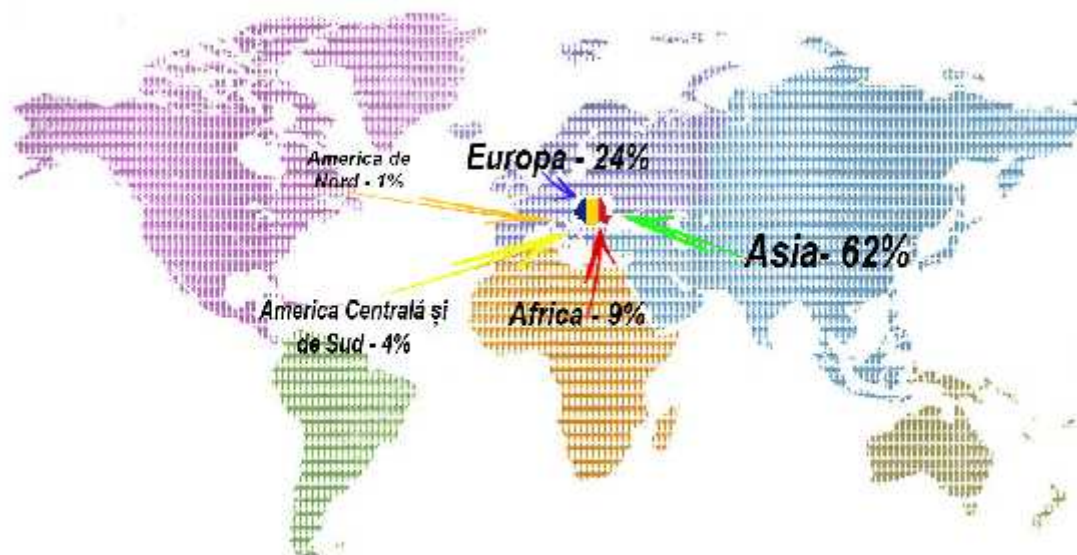

Fig. 14. Distribuția studenților străini beneficiari de burse de studii în România, 2018-2019
(Sursa: date interne MEC)

O altă formă de promovare a limbii și culturii românești o reprezintă Cursurile de vară de limbă și civilizație română. În perioada iunie – august 2019, un număr de 57 de cetățeni străini au participat la aceste cursuri, organizate de Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea din Craiova și Universitatea „Ovidius” din Constanța, în baza documentelor bilaterale cu 17 state.

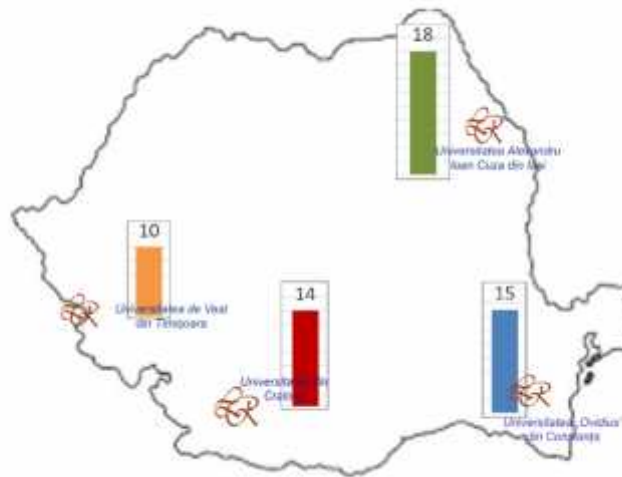

Fig. 15. Repartizarea bursierilor la cursurile de vară de Limbă Română – 2019

În anul universitar de referință, România a acordat un total de 500 de luni-bursă în cadrul programului CEEPUS, în principal către Moldova, Polonia, Serbia și Ungaria, (vezi figura 16) și a primit 484 de luni-bursă, în principal din partea Austriei, Poloniei, Slovaciei și Ungariei (vezi figura 17).

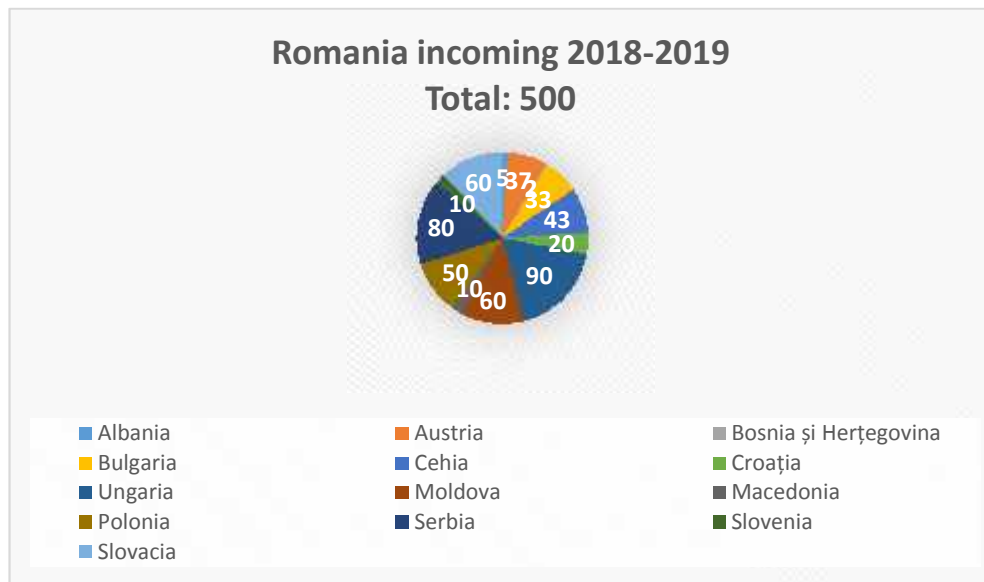

Fig. 16. Numărul total de luni-bursă acordate în cadrul programului CEEPUS

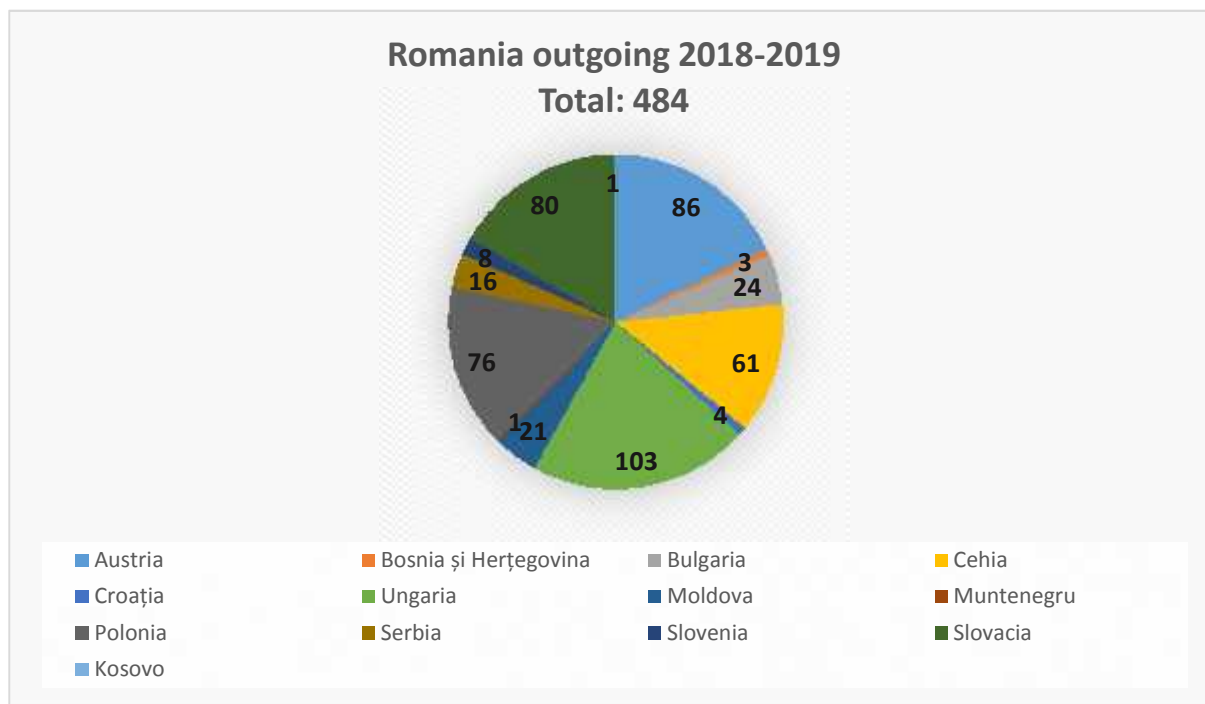

Fig. 17. Numărul total de luni-bursă primite în cadrul programului CEEPUS (Sursa: date interne MEC)

În baza documentelor cu alte state în domeniul educație, în universitățile românești se desfășoară și cursuri de limbi străine susținute de cadre didactice native.

În tabelul de mai jos sunt prezentate statele care au trimis lectori în România și universitățile la care aceștia își desfășoară activitatea.

Tabelul nr. 40 – Distribuția de lectori străini în universitățile din România

Armenia	1	Universitatea din București
Austriei	3	Universitatea "Ovidius" din Constanța Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași Universitatea "Babe-Bolyai" din Cluj-Napoca
Bulgaria	3	Universitatea din București Universitatea din Craiova Universitatea de Vest din Timișoara
Cehia	1	Universitatea din București.
China	2	Universitatea din București Universitatea "Babe-Bolyai" din Cluj-Napoca
Coreea	1	Universitatea din București
Croația	1	Universitatea din București.
Franței	1	Universitatea Politehnica din București
Germania	9	Universitatea din București Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași (2) Universitatea "Babe-Bolyai" din Cluj-Napoca (3)

		Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu Universitatea Politehnica din Timi oara Universitatea Politehnica din Bucure ti
Italia	2	Universitatea din Bucure ti Universitatea "Babe -Bolyai" din Cluj-Napoca
Olanda	1	Universitatea din Bucure ti
Polonia	3	Universitatea din Bucure ti Universitatea "Babe -Bolyai" din Cluj-Napoca Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Ia i
Portugalia	1	Universitatea din Bucure ti
Serbia	1	Universitatea din Bucure ti
Slovacia	1	Universitatea din Bucure ti
Slovenia	1	Universitatea din Bucure ti
Spania	2	Universitatea din Bucure ti Universitatea de Vest din Timi oara.
Turcia	1	Universitatea "Ovidius" din Constanța.
Ungaria	2	Universitatea "Babe -Bolyai" din Cluj-Napoca.

Sursa: date interne MEC

În anul 2018-2019, au fost semnate dou documente bilaterale cu urm toarele state: Palestina (1 program interministerial), Iordania (1 document interguvernamental). Printre prevederile acestor documente se num r i acordarea unui num r sporit de burse cet ținilor celor două state.

Credite pentru studenți

La începutul lunii iulie 2018, prin ACBS, a fost contactat **Fondul Național de Garantare**, pentru reanalizarea i actualizarea *Normelor metodologice pentru constituirea fondului de garantare, cuantumul și condițiile generale de acordare și rambursare a creditelor oferite tinerilor proveniți din familii cu venituri reduse pentru efectuarea studiilor de licență și masterat*, elaborate împreun în 2016. La nivelul Guvernului, s-a pus în discuție implementarea programului *Investe te în tine*, prin care se propunea și acordarea de împrumuturi pentru studii tinerilor cu posibilități financiare reduse. Deoarece implementatorul era preconizat a fi **Comisia Națională de Prognoză**, s-a considerat c Ministerul, prin ACBS, poate fi partener cel puțin în evaluarea administrativă a dosarelor și în elaborarea unei foi de parcurs academic, prin solicitarea de date universităților despre evoluția academic a celui împrumutat, pe toat perioada credit rii, preîntâmpinând riscurile de abandon sau de mediocritate.

Programul Erasmus

În Programul Erasmus+ pentru mobilit ți de studenți și cadre universitare și pentru Proiecte de parteneriat strategic pentru învățământul superior din Romania au fost implicate 72 de universități i a fost alocat urm torul buget: 44.020.913 Euro în 2018 i 46.878.329 Euro în 2019.

A existat un num r de 9500 studenți romani în 2018 și 10.000 de studenți români în 2019, care au beneficiat de mobilit ți outgoing de studiu sau stagii de practic în str in tate în țările Programului. De asemenea, în 2018 au beneficiat de mobilit ți de predare sau formare în țările Programului 4200 de cadre didactice universitare, iar în 2019, un num r de 4500 cadre didactice universitare. La aceștia se adaugă 4300 de studenți și cadre didactice universitare, atât incoming cât

i outgoing, care au beneficiat de mobilități în cadrul cooperării cu țări din afara Programului (acțiunea “*International credit mobility*”).

În privința parteneriatelor strategice, în 2018 și 2019, s-au finanțat 21 de proiecte coordonate de universități din România. În plus, în anul 2019, s-au aprobat direct de către Comisia Europeană 3 proiecte de Universități Europene în care există ca parteneri câte o universitate din România și 12 proiecte centralizate de mare anvergură, în care universitățile din România sunt coordonatori sau parteneri, în valoare totală de 4.000.000 Euro.

Rata generală de absorbție a fondurilor Erasmus+: 98.5%. Referitor la programul finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2014-2021, la apelul din 2019 s-au finanțat 18 proiecte de mobilități, iar prin Apelul din 2018 (runda a doua) s-au finanțat 5 proiecte de cooperare în domeniul învățământului universitar, totalizând 1.500.000 Euro.

6. Dezvoltarea și Integrarea Sistemului Informatic din Educație

În cursul anului universitar 2018 – 2019, în cadrul proiectului “*Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate - QAFIN⁴*” a fost dezvoltat un *Modul informatic pentru introducerea datelor de către universități, în acord cu prevederile metodologiei, și stabilirea rezultatelor privind evaluarea universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii.*

În linii mari, acesta conține:

- a) structura sistemului de Învățământ Superior conform *Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior;*
- b) introducerea datelor primare pentru stabilirea indicatorilor compozit privind clasificarea universităților (32 de date primare) și ierarhizării programelor de studii (28 de date primare);
- c) calculul indicatorilor compozit la clasificare și ierarhizare;
- d) algoritmul de grupare a universităților și programelor de studii pe categorii conform legislației în vigoare;
- d) generarea rapoartelor de clasificare a universităților și de ierarhizare a programelor de studii de licență.

În perioada ianuarie - mai 2019, experții IT ai Băncii Mondiale au proiectat modulul informatic în baza algoritmului metodologiei și a indicatorilor compozit și agregați utilizați în clasificarea universităților. În *perioada iunie-iulie 2019*, a avut loc procesul de pilotare a metodologiei în 6 instituții de învățământ superior, respectiv: Universitatea Politehnică din București, Academia de Studii Economice din București, Universitatea "Transilvania" din Brașov, Universitatea din Craiova, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași și Universitatea de Vest din Timișoara.

În baza procesului de pilotare a fost aduse o serie de ajustări la modulul informatic, respectiv la algoritmul de calcul al indicatorilor utilizați în clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii. De asemenea, au fost aduse o serie de observații din partea universităților

⁴ Proiect SIPOCA/SMIS2014+: 16/117846 Perioada de implementare: 29.05.2017-28.11.2020 BENEFICIAR: MEN PARTENER: ARACIS CONTRACTANT: BANCA MONDIAL

asupra definirii indicatorilor, respectiv s-au prezentat unele particularități ale programelor sau instituțiilor.

Ajustările realizate a indicatorilor în diferite etape ale proiectului sunt prezentate pe site-ul Proiectului QAFIN <http://www.aracis.ro/proiecte/qafin/rezultatele-proiectului/> la rezultatul 2:

01.07.2019 Anexa Indicatori la Metodologie - Ajustari in pilotare

02.10.2019 Anexa I și II Indicatori Metodologie QAFIN- dupa pilotare

14.11.2019 Anexa I și II Indicatori Metodologie QAFIN_dupa pilotare_dupa CNR

Tot în perioada 2018-2019, a continuat colaborarea între MEN-UEFISCDI-CNFIS și INS privind nomenclatoarele utilizate la nivelul RMU și INS și a tipurilor de date gestionate de RMU, pentru ca acestea să asigure necesarul de date statistice la nivel național. S-a continuat colaborarea între INS și MEN privind acordarea de sprijin reciproc în construirea statisticilor privind sistemul de învățământ superior, s-au verificat și analizat datele raportate pentru anul universitar 2017/2018 și s-au pregătit datele pentru raportarea corespunzătoare anului universitar 2018/2019 (studenți la început și sfârșit de an universitar).

S-a actualizat site-ul CNFIS cu datele privind rezultatele finanțării învățământului superior (date statistice la nivel de universitate, privind studenții, absolvenții și alocațiile bugetare destinate finanțării instituționale), datele finale pentru anul financiar 2018 și datele preliminare pentru anul financiar 2019. S-a elaborat și publicat *Raportul anual privind finanțarea învățământului superior*, raport care prezintă o analiză detaliată a rezultatelor repartizării la nivel național, pe subcomponente și pe universități, a alocațiilor bugetare destinate finanțării instituționale anuale.

În ceea ce privește implementarea și operaționalizarea platformelor informatice care asigură colectarea și centralizarea datelor raportate de universități și furnizarea de rapoarte și statistici privind sistemul de învățământ superior, s-au desfășurat activități specifice care au vizat:

- continuarea operaționalizării sistemului informatic RMU prin completarea încărcării datelor pentru anii universitari 2015-2016; 2016-2017 și 2017-2018; introducerea studenților din anul I 2018-2019 și actualizarea școlarității pentru anii superiori de studii (promovați din anul universitar anterior); asigurarea îmbunătățirii continue a funcționalităților sistemului (actualizări și completări pentru modulele existente) și adăugarea și completarea cu noi funcționalități/module (modulul pentru încărcarea datelor pentru ciclul de studii „An pregătit”, anii universitari 2017-2018 și 2018-2019 și nomenclatorul specific pe baza informațiilor primite de la universități);
- continuarea operaționalizării platformei ANS, de raportare și centralizare a datelor statistice privind învățământul superior, cu datele statistice raportate la datele de referință 1 ianuarie 2019 și 1 octombrie 2019, asigurând raportarea unitară a datelor pentru toate universitățile din România; totodată, în urma consultării MEN și a consiliilor consultative ale acestuia, la decizia MEN s-a asigurat îmbunătățirea procesului de raportare la nivel național a datelor statistice necesare procesului de fundamentare și implementare a politicilor publice privind învățământul superior (completarea/actualizarea definițiilor pentru tipurile de date existente, raportarea unor date suplimentare etc.);
- continuarea operaționalizării platformei Study in Romania (SiR) privind oferta educațională de învățământ superior, în cadrul căreia s-a facilitat înregistrarea programelor de studii ale universităților din România prin sincronizarea cu nomenclatorul RMU; de asemenea, în prezent se lucrează la restructurarea informațiilor și actualizarea

designului platformei Study in Romania(SiR) – versiunea 2.0 - pentru a facilita o experiență actualizată și de calitate utilizatorilor. Platforma urmează să aibă o interfață mobile-friendly, maximizând interacțiunea cu potențialii studenți. Totodată, sunt actualizate tipurile de date solicitate universităților, pentru detalierea ofertei educaționale de învățământ superior și creșterea numărului de studenți străini, dar și români din grupurile netradiționale înscriși în programele de studiu oferite de universitățile din România. Aceste activități se realizează în cadrul proiectului ”Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru dezvoltarea învățământului românesc”, implementat de UEFISCDI în parteneriat cu MEN și cofinanțat din “Fondul Social European” prin POCU, în perioada decembrie 2018 – noiembrie 2021;

- continuarea demersurilor de finalizare a dezvoltării și operaționalizarea platformei Registrul Educational Integrat (REI) care facilitează înregistrarea tezelor de doctorat (de către IOSUD-ul fiecărei universități), validarea acestora (de la nivelul MEN) și evaluarea de către membrii CNATDCU și comisiile acestuia;
În prezent, sunt înregistrate pe platformă aproximativ 7.700 teze de doctorat, dintre care pentru aproximativ 6.900 de teze s-a finalizat evaluarea, existând în platformă rapoartele individuale și raportul final de evaluare;
- implementarea unui modul de acces date din REI pentru CNRED pentru facilitarea procesului de avizare/recunoașterea a diplomelor din învățământul superior.

Proiectul mai sus menționat are printre obiective și îmbunătățirea calității utilizării datelor în procesele de fundamentare a deciziei publice, prin dezvoltarea de studii și instrumente specifice. Pentru aceasta se are în vedere dezvoltarea de noi module pentru platformele naționale REI-RMU și ANS, în vederea îmbunătățirii funcționalităților acestora și corelării automatizate a datelor între acestea. Îmbunătățirea platformelor va duce la o mai bună fundamentare a deciziilor publice prin date corelate și validate, la o vizualizare a acestora în forma de rapoarte dinamice, destinate instituțiilor de învățământ superior, factorilor de decizie la nivel național (MEN și instituțiile consultative/partenere), cât și publicului larg.

7. Modernizarea infrastructurii universitare

În Programul Național de investiții sunt cuprinse 46 de obiective de investiții destinate unităților de învățământ superior de stat și au fost finalizate următoarele obiective de investiții:

- Spații de învățământ pentru Tehnologia Prelucrării Produselor Agricole la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Iași;
- Biblioteca Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din Cluj - Napoca;
- Facultatea de Bioinginerie Medicală a Universității de Medicină și Farmacie Iași;
- Căminul str. Occidentului nr.7 la Academia de Studii Economice din București;
- Clădire- Spații de învățământ și cazare Predeal la Academia de Studii Economice București;
- Spații de învățământ și spații administrative pentru Rectorat la Universitatea din București;
- Clădire Biobază și Fânar FMV în Splaiul Independenței nr 105, USAMVET București;
- Spital animale mici FMV Splaiul Independenței nr 105, USAMVET București.

CAPITOLUL III. Direcții și priorități de dezvoltare ale învățământului superior - 2020

1. Asigurarea cadrului normativ pentru funcționarea optimă a sistemului de învățământ superior:

- inițierea unui proiect de lege pentru scoaterea veniturilor proprii ale universităților din calculul deficitului public național, permițând universităților realizarea de investiții necesare pentru menținerea competitivității;
- asigurarea condițiilor pentru desfășurarea de alegeri corecte și imparțiale la nivelul conducerii universităților;
- crearea de mecanisme funcționale, prin armonizarea eforturilor instituționale deja existente și a bunelor practici la nivel național, pentru monitorizarea parcursului profesional al absolvenților;
- recredibilizarea studiilor doctorale și dezvoltarea activităților de cercetare prin implicarea specialiștilor din țară și din străinătate pentru eliminarea culturii plagiatului și creșterea calității, conform standardelor internaționale; demararea imediat a evaluării colilor doctorale, pe baza metodologiei agreeate cu ARACIS și Consiliul Național al Rectorilor;
- stabilirea cifrelor de școlarizare pentru învățământul superior de stat în anul universitar 2020 – 2021;
- aprobarea nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programele de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior, precum și a nomenclatorului domeniilor și programelor de studii universitare de master acreditate, a numărului maxim de studenți care pot fi școlarizați în domeniile de doctorat în anul universitar 2020 – 2021;
- actualizarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat pentru anul universitar 2020 – 2021;
- actualizarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat;
- actualizarea Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat;
- actualizarea legislației privind organizarea Masteratului Didactic;
- elaborarea proiectului de HG privind aprobarea denumirilor calificărilor și titlurilor conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2017 - 2018, 2018 - 2019 și 2019 – 2020.

2. Asigurarea accesului egal și a participării în învățământul superior:

- continuarea alocării de locuri distincte pentru tinerii romi la admiterea în facultăți și pentru absolvenții de licee din mediul rural;
- îmbunătățirea serviciilor oferite de Centrele de consiliere și orientare în carieră pentru elevii din anii terminali, studenții și absolvenții, în vederea eficientizării activităților acestora;

- acordarea de granturi pentru a sprijini studenții în situație de risc prin proiectul ROSE (finanțat printr-un împrumut al Băncii Mondiale), precum și realizarea de programe de tip ”punte” pentru elevii de liceu, prin parteneriate licee – universități - piața muncii și programe de tutoriat, gestionate și coordonate de universități;
- continuarea implementării programelor sociale pentru studenți: acordarea de burse pentru tinerii din grupuri defavorizate, îmbunătățirea capacităților de cazare a studenților, asigurarea gratuității transportului feroviar pentru toți studenții;
- consolidarea bazei materiale, construirea a 30 de cmine studentești și reabilitarea/modernizarea sau construirea de cantine studentești;
- asigurarea de resurse educaționale și de servicii - suport pentru reținerea în sistemul de învățământ superior de stat a studenților aflați în situație de risc;
- susținerea persoanelor cu dizabilități pentru a accede și finaliza studiile universitare;
- îmbunătățirea serviciilor oferite de centrele de consiliere și orientare în carieră pentru elevii din anii terminali, studenți și absolvenți;
- creșterea participării adulților la învățământul terțiar, pe rute non-tradiționale;
- organizarea în condiții optime a concursurilor naționale pentru oferirea burselor în străinătate gestionate de Agenția de Credite și Burse de Studii;
- implicarea cu succes a studenților și a cercetătorilor români în activități academice și de cercetare de la universitățile din străinătate unde își desfășoară stagiile, identificarea de noi oportunități de colaborare și perfectarea acestora în vederea creșterii numărului de mobilități academice;
- informarea Guvernului privind necesitatea de constituire a unui fond de garantare, în vederea inițierii sistemului de împrumuturi studentești și inițierea unui grup de lucru interministerial, constituit din reprezentanți ai MEC, ai ACBS, ai Fondului Național de Garantare, ai MFP și ai altor instituții care pot sprijini instituirea unui sistem de împrumuturi studentești în România.

3. Creșterea calității programelor de studii și a competitivității universităților:

- încurajarea studenților cu performanțe deosebite, în vederea valorificării potențialului acestora și atragerii într-o carieră universitară;
- finanțarea corespunzătoare și predictibilă a instituțiilor de învățământ superior din România, cu accent asupra domeniilor cu potențial de creștere;
- întărirea criteriilor și îmbunătățirea standardelor de asigurare a calității, astfel încât să se respecte principiul *Dezvoltare bazat pe performanță*;
- realizarea clasificării, pe grupe, a instituțiilor de învățământ, printr-un proces transparent, pe baza unor criterii relevante;
- înființarea de laboratoare pentru noi specializări și îmbunătățirea dotării celor existente;
- creșterea numărului de cadre didactice universitare participante la programe de specializare, conferințe și simpozioane/congrese interne și internaționale;
- intensificarea activităților de cercetare științifică și de colaborare didactică și academică desfășurate la nivelul intra/ inter – universitar;

- încurajarea formării poliilor de excelență în educație și cercetare, pentru valorificarea mai eficientă a resurselor și creșterea performanțelor universităților românești.

4. Corelarea programelor de studii universitare cu cerințele angajatorilor:

- centrarea programelor de studii pe dobândirea unor calificări cu relevanță pe piața muncii și conforme cu reglementările naționale, armonizate cu cele europene, astfel încât acestea să se bucure de recunoaștere și să faciliteze creșterea mobilității forței de muncă națională pe piața UE;
- multiplicarea stagiilor de practică de specialitate/internship pentru studenți;
- dezvoltarea, pilotarea și optimizarea unor oferte de studii pentru învățământul superior în sprijinul angajabilității, în cadrul unor apeluri de proiecte POCU;
- implementarea de proiecte comune între universități, operatori economici, agenții de stat și ONG-uri;
- dezvoltarea și implementarea de instrumente pentru urmărirea parcursului educațional al tinerilor și a angajabilității absolvenților de studii superioare;
- înființarea/dezvoltarea de programe de antreprenariat în universități; sprijinirea Societăților Antreprenoriale Studentești (SAS);
- încurajarea studenților care vor să înființeze start-upuri și organizarea de sesiuni de proiecte pentru selectarea unor propuneri care să fie înaintate consiliului executiv spre evaluare;
- realizarea de studii cu privire la nevoile agenților economici în ceea ce privește asigurarea cu personal calificat, precum și la inserția absolvenților pe piața muncii;
- structurarea inițiativelor privind învățământul superior dual;
- implementarea de proiecte comune între universități, operatori economici, agenții de stat și ONG-uri;
- organizarea de sesiuni de proiecte studentești cu aplicabilitate în mediul economic și atragerea de finanțatori pentru cele mai bune proiecte;
- implementarea de programe care să promoveze proiecte comune studenți - agenți economici și încurajarea studenților care vor să înființeze start-upuri;
- abordarea unor subiecte cu aplicabilitate practică la lucrările de licență, masterat și doctorat și stimularea în consecință a studenților;
- dezvoltarea de programe de recalificare/formare continuă, în funcție de nevoile angajatorilor.

5. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior:

- sprijinirea universităților pentru a-și dezvolta strategiile de internaționalizare, prin adoptarea unui cadru strategic la nivel național în acest domeniu, care să includă măsuri de recompensare a acelor instituții care vor fi parte a aplicațiilor selectate în cadrul apelului pentru Universități Europene sau care au performanțe deosebite la nivel internațional;
- încurajarea organizării de programe de studii în limbi străine, în vederea atragerii de studenți străini, inclusiv din țări terțe, precum și pentru furnizarea de forță de muncă calificată pentru companiile care operează în România;
- multiplicarea mobilităților studentești și ale cadrelor didactice; participarea la manifestări, concursuri și târguri internaționale;

- includerea în Metodologia de finanțare a unor indicatori privind orientarea internațională a universităților;
- dezvoltarea programelor de studii în limbi străine și promovarea ofertei educaționale, în vederea atragerii de studenți străini, inclusiv din țări terțe;
- participarea universităților la manifestări, concursuri și târguri educaționale internaționale;
- consolidarea relațiilor bilaterale cu universități din Uniunea Europeană, Spațiul Economic European precum și cu țări terțe;
- asumarea unui rol activ, în cadrul inițiativelor regionale ale Uniunii Europene, de către universități din România: Strategia pentru Regiunea Dunării, UE – Asia, UE – America Latină și Caraibe, Parteneriatul estic, America de Nord și Africa etc.;
- asigurarea de facilități tinerilor etnici români pentru a studia în instituții de învățământ superior din România;
- includerea în Metodologia de finanțare a unor indicatori privind orientarea internațională a universităților;
- creșterea numărului de lectorate de limbă, literatură și civilizație românească înființate în universități din Europa, America Latină și Asia;
- participarea la programul de cercetare EUROSTUDENT VI;
- acordarea unor locuri cu bursă și locuri cu scutire de taxe școlare, aprobate anual prin Hotărâri de Guvern privind cifra de școlarizare în învățământul preuniversitar, pentru comunitățile românești din străinătate;
- utilizarea potențialului digitalizării și noilor tehnologii pentru creșterea și diversificarea parteneriatelor internaționale și a mobilităților în contextul dezvoltării unor programe de studiu flexibile (mobilități virtuale, fizice sau mixte);
- utilizarea întregului potențial al noului program Erasmus pentru consolidarea și dezvoltarea gradului de internaționalizare al universităților românești;
- dezvoltarea capacității administrative a universităților de a gestiona recunoașterea automată a diplomelor;
- implementarea inițiativei - Legitimația europeană de student (până în anul 2021);
- acțiuni care se adresează lacunelor în domeniul competențelor și neconcordanțelor dintre rezultatele învățării și cerințele pieței muncii, prin: sprijinirea aplicării unor pedagogii inovative, pentru a concepe curriculum centrat pe rezultatele învățării, care se potrivește cu nevoile studenților, fiind în același timp relevant pentru piața muncii și societate în sens larg; implementarea de abordări transdisciplinare și pedagogii care sprijină dezvoltarea de competențe prospective; dezvoltarea, testarea și implementarea unor design-uri de curs modulare și a unor forme de evaluare corespunzătoare.

6. Finanțare predictibilă, consolidarea bazei materiale, utilizarea noilor tehnologii, dezvoltarea și integrarea sistemelor informatice:

- asigurarea unei finanțări corespunzătoare, atât pentru activitățile didactice cât și pentru activitățile de cercetare științifică, cu accent asupra domeniilor cu potențial de creștere, utilizând inclusiv criteriile de excelență;

- corelarea actualelor instrumente de colectare și raportare a datelor pentru învățământul superior (ANS, RMU, Infrastructura Cercetare, RMUR ș.a.) și operaționalizarea completă a sistemelor existente (RMU, REI, SAPM, Study in Romania etc.);
- corelarea bazelor de date din învățământul superior și cercetare cu cele aparținând altor entități (evidența populației, sănătate etc.);
- stabilirea unui set de indicatori pentru evaluarea și monitorizarea politicilor publice pentru învățământul superior;
- dezvoltarea bazelor de date de la nivelul universităților și îmbunătățirea conectării lor informatice la nivel național;
- conectarea la baze de date și la rețele universitare internaționale și stimularea utilizării lor în procesele didactice și de cercetare.

7. Guvernanță profesionistă și transparentă, descentralizare, autonomie și responsabilitate:

- valorificarea adecvată a experienței personalităților academice de marcă, concomitent cu introducerea unor măsuri de stabilizare și motivare a cadrelor didactice tinere;
- asigurarea condițiilor pentru desfășurarea de alegeri corecte și imparțiale la nivelul conducerii universităților;
- crearea de mecanisme funcționale, prin armonizarea eforturilor instituționale deja existente și a bunelor practici la nivel național, pentru monitorizarea parcursului profesional al absolvenților;
- asigurarea autonomiei comunității academice de a înființa și gestiona programe de studii și de cercetare științifică;
- întărirea capacității administrative a instituțiilor de învățământ superior, inclusiv eficientizarea funcționării structurilor interne academice și manageriale;
- întărirea responsabilității publice și a transparenței instituționale;
- intensificarea dialogului universităților cu studenții;
- încurajarea dialogului social și implicarea activă a factorilor interesați în guvernanța universităților;
- implicarea eficientă a instituțiilor de învățământ superior în mediul socio-economico regional și național.

ANEXĂ

Lista de abrevieri

- ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
- ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior
- ANFP – Agenția Națională a Funcționarilor Publici
- ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
- ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniu Educației și Formării Profesionale
- ARACIS - Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
- ASEM - Asia-Europe Meeting
- BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
- CE – Comisia Europeană
- CEDEFOP – European Centre for the Development of Vocational Training
- CEEPUS – Central European Exchange program for University Studies
- CNAS – Casa Națională de Asigurări de Sănătate
- CNATDCU - Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
- CNC – Cadrul Național al Calificărilor
- CNCIS – Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
- CNFIS - Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
- CNSPIS - Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior
- CVT - Continuing Vocational Training
- EHEA – European Higher Education Area
- ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System
- ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education
- EQAR – European Quality Assurance Register
- EUA - European University Association
- EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comisiei Europene
- FDI – Fondul de dezvoltare instituțională
- FESI – Fondul European Structural și de Investiții
- FMV – Facultatea de Medicină Veterinară
- FSE – Fondul Social European

HE – Higher Education
HG – Hot r are a Guvernului
 IS – Instituții de  nv ţăm nt superior
IMI - Sistemul de Informare al Pieței Interne
INS – Institutul Național de Statistică
IOSUD - Institu ie organizatoare de studii universitare de doctorat
IPT –  nv  ţăm nt Profesional  i Tehnic
ISE – Institutul de  tiin e ale Educației
ISCED - The International Standard Classification of Education
IUE – Institutului Universitar European de la Floren a
LTE – Association of Language Testers in Europe
MCSI – Ministerul Comunicațiilor  i Societ ii Informa ionale
MEC – Ministerul Educației  i Cercetării
MEN – Ministerul Educației Naționale
MFP – Ministerul Finan elor Publice
MMJS – Ministerul Muncii  i Justi iei Sociale
MT – Ministerul Transporturilor
NBCC Romania - National Board for Career Counselling
OCDE - Organisation for Economic Cooperation and Development
OG – Ordonan a de Guvern
OM - Ordin de Ministru
OUG – Ordonan a de Urgen a a Guvernului
POCA – Programul Opera ional Capacitate Administrativă
POCU – Programul Opera ional Capital Uman
PODCA - Programul Opera ional pentru Dezvoltarea Capacit ii Administrative
RCC – Regional Cooperation Council
REI – Registrul Educa ional Integrat
RMU – Registrul Matricol Unic
RMUR – Registrul Matricol al Universit  ilor din România
RNC - Registrul Național al Calificărilor
RNCIS - Registrul Național al Calificărilor din  nv ţăm ntul Superior
RNCP – Registrul Național al Calificărilor Profesionale din România

RST – Recomandările specifice de țară

SAPM – Platforma Studenți, Absolvenți și Piața Muncii

SEE - Spațiul Economic European

SEEC - The South-East European Cooperation Process

SEIS- Spațiul European al Învățământului Superior

SUERD - Strategia UE pentru Regiunea Dunării

SMIS – Sistemul Unic de Management al Informației

SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație

SNSPA – Școala Națională de Studii Politice și Administrative

UE – Uniunea Europeană

UEFISCDI – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

USAMVET – Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară